

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2007-2008

29 november 2007

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2008**

BELEIDSBRIEF

**Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid
Beleidsprioriteiten 2007-2008**

VERSLAG

**namens de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door mevrouw Els Robeyns
aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij
en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Frans Wymeersch;
de heer Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts;
de heren Karlos Callens, Jul Van Aperen;
de heer Jacky Maes, mevrouw Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;
de heer Mark Demesmaeker.

Zie:

15 (2007-2008)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 5: Amendementen
- Nr. 6-A: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 6-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 6-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
- Nr. 6-D: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nr. 6-E: Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

Zie ook:

12-A (2006-2007)

- Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen + Erratum

13 (2007-2008)

- Nr. 1-A: Algemene toelichting
- Nr. 1-B: Toelichting per programma

14 (2007-2008)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet

16 (2007-2008)

- Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

1410 (2007-2008)

- Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid	5
1. Het Vlaamse landbouwbeleid in 2007 en 2008	5
1.1. Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013	5
1.2. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)	6
1.3. De Europese en mondiale context	6
1.4. Eenmalige perceelsregistratie en e-loket Landbouw en Visserij	7
1.5. Onderzoek en innovatie	7
1.6. Een duurzame land- en tuinbouw	7
1.7. Groente- en fruitsector	7
2. Het Vlaamse visserijbeleid in 2007 en 2008	8
3. Het Vlaamse plattelandsbeleid in 2007 en 2008	8
II. Bespreking	8
1. Algemene inleidende beschouwingen	8
1.1. Over de beleidsbrief	8
1.2. Over de landbouw in Vlaanderen, Europa en de wereld anno 2007	9
2. De landbouw in Vlaanderen anno 2007	10
2.1. Seizoensarbeid	10
2.2. Verbreding	11
2.3. Handelsbalans	11
3. Het Vlaamse landbouwbeleid in 2007 en 2008	12
3.1. ‘Health check’	12
3.2. Melkquota	12
3.3. GMO Groenten en Fruit	12
3.4. Het Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013	13
3.4.1. Zorgboerderijen	13
3.4.2. Erosie	14
3.4.3. Ruraal netwerk	14
3.4.4. Beheersovereenkomsten	14
3.5. Het Vlaams Landbouw Investeringsfonds (VLIF)	14
3.6. Biologische landbouw	15
3.7. Jongerenactieplan	16
3.8. Glastuinbouw	16
3.9. Administratieve vereenvoudiging	17
3.10. Streekproducten	17

3.11. Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO).....	17
3.12. Praktijkcentra	18
3.13. Strategische adviesraden	18
3.14. Biobrandstoffen	18
4. Het Vlaamse visserijbeleid in 2007 en 2008	18
5. Het Vlaamse plattelandsbeleid in 2007 en 2008.....	19
6. Opmerkingen van het Rekenhof	20
7. Moties van aanbeveling	21
III. Stemming	21
BIJLAGEN	23

DAMES EN HEREN,

De Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid besprak op 13 en 20 november 2007 het deel 'Landbouw, visserij en plattelandsbeleid' van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2008 (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08*, nr. 15/1) en de beleidsbrief Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid – Beleidsprioriteiten 2007-2008 (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08*, nr. 1410/1).

I. TOELICHTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, HAVENS, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

De heer *Kris Peeters*, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, geeft een toelichting bij de beleidsbrief Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid Beleidsprioriteiten 2007-2008, die bestaat uit vier hoofdstukken:

- (1) de landbouw in Vlaanderen anno 2007,
- (2) het Vlaamse landbouwbeleid in 2007 en 2008,
- (3) het Vlaamse visserijbeleid in 2007 en 2008,
- (4) het Vlaamse plattelandsbeleid in 2007 en 2008.

Minister-president Kris Peeters gaat niet in op het eerste hoofdstuk dat een overzicht biedt van de staat van de Vlaamse landbouw in 2007.

1. Het Vlaamse landbouwbeleid in 2007 en 2008

1.1. Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013

Op 24 oktober 2007 heeft de Europese Commissie het Vlaamse Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 goedgekeurd na ongeveer één jaar onderhandelen. Ondanks het feit dat Europa voor dit programma minder middelen vrijmaakt dan aanvankelijk verwacht, gaat het nog om 224,521 miljoen

euro Europese cofinanciering voor de periode 2007-2013. De belangrijkste doelstelling van de Vlaamse Regering is succesvolle maatregelen uit de vorige programmaperiode onverkort door te trekken. Voorbeelden zijn VLIF-steun (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) voor investeringen en de vestiging van jonge landbouwers, en de steun voor agro-milieu-maatregelen. Omdat de Europese middelen daarvoor ontoereikend zijn, zal de Vlaamse Regering een bedrag ter beschikking stellen dat dubbel zo hoog is. Maatregelen kunnen volledig met Vlaamse middelen gefinancierd worden, mochten de Europese cofinancieringsmiddelen ontoereikend zijn voor een bepaalde maatregel. De *minister-president* benadrukt dat deze keuze de continuïteit van de genomen maatregelen garandeert.

Het Vlaamse Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 bestaat uit vier assen. As 1 beoogt de verbetering van het concurrentievermogen van de land- en bosbouwsector. De volgende maatregelen vallen onder deze as: opleiding en sensibilisering betreffende landbouw, vestiging jonge landbouwers, beleidsadviessystemen voor land- en tuinbouwers, investeringen in landbouwbedrijven, investeringen in agro-voedingsbedrijven en voorlichtingen over en afzetbevordering van Vlaamse producten.

As 2 streeft naar een verbetering van het leefmilieu op het platteland. De twaalf verschillende agro-milieu-maatregelen zijn de belangrijkste onderdelen van as 2. Ze spitsen zich toe op duurzame landbouwtechnieken, waterkwaliteit en biodiversiteit. Deze maatregelen gaan verder dan de wettelijk vastgestelde norm.

De minister-president benadrukt dat ook in de andere drie assen heel wat aandacht wordt besteed aan de verbetering van het leefmilieu. Geschat wordt dat 37 percent van de investeringen gesteund door het VLIF milieu-investeringen zijn. Dat toont aan welk belang landbouw hecht aan leefmilieu.

De agro-milieumaatregelen binnen as 2 zijn mechanische onkruidbestrijding, instandhouding van de genetische diversiteit, aanmoediging van vlinderbloemige gewassen in het teeltplan, reductie van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in de sierteelt, hectaresteen voor biologische landbouw, perceelrandenbeheer, erosiebestrijding, bemestingreductie in kwetsbare zones en ten slotte herstel, ontwikkeling en onderhoud van kleine landschapselementen. De minister-president voegt er volledigheidshalve aan toe dat de agro-milieumaatregelen voor een deel gefi-

nancierd worden met middelen uit de begroting voor Leefmilieu.

As 3 heeft als doel de leefkwaliteit op het platteland en de diversificatie van de plattelandseconomie te verhogen. As 3 bevat twee soorten maatregelen: om land- en tuinbouwers aan te moedigen hun bedrijfsactiviteiten te diversifiëren en om de leefkwaliteit op het platteland te versterken, met aandacht voor de verschillende functies van het platteland. De tweede categorie maatregelen zullen aan de hand van een gebiedsgerichte aanpak ingevoerd worden door de provincies, die daartoe jaarlijks een projectoproep zullen lanceren.

Vervolgens geeft de minister-president een overzicht van de maatregelen: bevordering van toeristische activiteiten, basisvoorzieningen voor economie en plattelandsbevolking, dorpskernvernieuwing en -ontwikkeling, instandhouding en opwaardering van landelijk erfgoed en intermediaire dienstverlening.

As 4 beoogt een integrale ondersteuning van de ontwikkelingsprogramma's van deelregio's en zet de Europese 'Leader'-aanpak voort. Deze Leader-as zal werken aan projecten die inhoudelijk passen binnen as 3. Er worden maximaal tien Leader-groepen gesteund. De provincies vervullen een belangrijke regierol.

De minister-president betreurt dat twee belangrijke maatregelen niet langer deel uitmaken van het Vlaamse Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013: (1) de steun voor het inzaaien van groenbemester in het najaar om de uitspoeling van nutriënten te voorkomen en (2) de steun aan zorgboerderijen.

De Europese Commissie is van oordeel dat inzaaien van groenbemester inmiddels behoort tot de normale code van goede landbouwpraktijk. Extra steun is daardoor niet langer verantwoord. De lopende groenbemestingsovereenkomsten mogen wel nog voort gefinancierd worden.

De minister-president verklaart verrast te zijn dat zorgboerderijen niet langer gesteund mogen worden, omdat zulks wel mogelijk was tijdens de eerste programmaperiode. De Europese Commissie heeft steun aan zorgboerderijen slechts één week voor de goedkeuring van het programma afgewezen op basis van enkele juridische bezwaren. De Europese regelgeving staat niet toe dat op continue basis de operationele

kosten van sociale maatregelen gefinancierd worden met middelen bestemd voor plattelandsontwikkeling.

De minister-president betreurt dat omdat Vlaanderen op dit vlak een pioniersrol speelt. Dat bleek volgens de minister-president onder meer tijdens het internationale congres 'Community of Practice Farming for Health', dat over dit thema dat van 7 tot 9 november 2007 plaatsvond in Gent. De Vlaamse Regering zal dit thema opnieuw aankaarten bij de herziening van het landbouwbeleid in het kader van de 'Health check'. De minister-president hoopt de Europese Unie op andere gedachten te kunnen brengen.

1.2. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

Tijdens de bespreking van de begroting voor 2008 is binnen de Vlaamse Regering de afspraak gemaakt om het VLIF toe te staan nog in 2007 vervallen vastleggingen te herbestemmen. De Vlaamse Regering baseert deze beslissing op artikel 59 van het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007 (*Parl. St. Vl. Parl. 2006-07, nr. 15/1*). Het is de bedoeling de vastleggingsmachtiging van het VLIF te verhogen met 8.495.000 euro en het vastleggingskrediet voor agromilieumaatregelen met 2.500.000 euro.

1.3. De Europese en mondiale context

Vervolgens wijst de *minister-president* erop dat het landbouwbeleid op Europees en mondiaal niveau volop in de belangstelling staat. De afloop van de discussies van de komende maanden kunnen impact hebben op de toekomst van het Europese landbouwbeleid. Naast de discussie over de Europese begroting en de 'Health check' van het Europese landbouwbeleid, blijft het afwachten of het WTO-overleg (World Trade Organisation) in het kader van de Doha-ronde tot een akkoord leidt. Bovendien zorgen de hoge prijzen op de grondstoffenmarkten voor een situatie die zich sinds de Tweede Wereldoorlog niet meer heeft voorgedaan. Voor de graansector en de melkveehouderij is dat positief, maar voor de varkens- en kalverhouderij is dat een bittere pil om te slikken.

De Europese Commissie zal tijdens de Europese Landbouw en Visserijraad van 26 en 27 november 2007 een mededeling doen over de 'Health check' van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB).

Uit de eerste signalen kan worden afgeleid dat deze 'Health check' als bedoeling heeft de bedrijfstoelageregeling te vereenvoudigen en mogelijks uitspraken te doen over de toekomst van een aantal marktbeheersinstrumenten, zoals de melkquotaregeling. Samen met de Waalse Gewestregering bereidt de Vlaamse Regering een brief voor om de Europese Commissie te informeren over de bezorgdheden aangaande de 'Health check'. De minister-president noemt de zorgboerderijen als voorbeeld.

1.4. Eenmalige perceelsregistratie en e-loket Landbouw en Visserij

Inzake administratieve vereenvoudiging zijn belangrijke stappen vooruit gezet met de invoering van de eenmalige perceelsregistratie en het e-loket. De *minister-president* is ervan overtuigd dat beide maatregelen vruchten zullen beginnen afwerpen.

1.5. Onderzoek en innovatie

Samen met iedereen die in Vlaanderen betrokken is bij het landbouwonderzoek zal in de loop van 2008 een Witboek Landbouwonderzoek worden samengesteld met als bedoeling de hoofdlijnen van de onderzoeksbehoeften tot 2020 uit te tekenen. Het Witboek Landbouwonderzoek zal aangeven welke thema's, sectoren en onderzoeksvragen prioritair zijn voor het Vlaamse landbouwbeleid op lange termijn.

Dit werkjaar zal samen met de Vlaamse minister bevoegd voor het vastgoedbeheer van de Vlaamse overheidsgebouwen een aanvang worden genomen met de uitvoering van het investeringsprogramma voor het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO).

Wat het praktijkonderzoek betreft, wordt dit werkjaar gestart met de afgesproken evaluatie van de financiële ondersteuning door de Vlaamse overheid van de werking van de praktijkcentra actief in de plantaardige sector. Deze evaluatie moet uitmonden in een aangepast subsidiekader vanaf 2009. In de dierlijke sector wordt het proces van samenwerking tussen de verschillende proefbedrijven en onderzoeksinstellingen voortgezet.

1.6. Een duurzame land- en tuinbouw

De diverse praktijkcentra schenken veel aandacht aan de ecologische verduurzaming van de landbouw-

productieprocessen. Een interessant instrument dat al jaren wordt ingezet is het systeem van waarnemingen en waarschuwingen om overtollig en onoordeelkundig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen. Bedoeling van dit systeem is om land- en tuinbouwers op basis van waarnemingen op een aantal referentieplaatsen en -gewassen tijdig te waarschuwen zodat gewassen met een minimuminzet aan bestrijdingsmiddelen op een zeer oordeelkundige manier beschermd kunnen worden tegen allerlei plagen en ziekten. Vlaanderen zal financiële middelen ter beschikking stellen om dit meetnet dat zich uitstrekt over alle landbouwstreken te moderniseren.

Het actieplan voor de biologische landbouw zal samen met alle stakeholders grondig worden herbekeken, met het oog op een vernieuwd en ambitieus actieplan dat rond zou moeten zijn tegen de bioweek van 2008.

Onder begeleiding van de pas geïnstalleerde klankbordgroep voor de glastuinbouw wordt gewerkt aan het clusteren van glastuinbouwbedrijven door de realisatie van glastuinbouwzones. Deze actie wordt opgenomen in 'Vlaanderen in Actie – Actie in Vlaanderen'. De minister-president dankt de leden van de subcommissie voor de aandacht voor dit thema.

Ook wat dierenwelzijn betreft, zullen in 2008 onderzoeks- en voorlichtingsinspanningen geleverd worden. Het investeringsbeleid legt belangrijke klemtonen. Het voorontwerp van decreet houdende de organisatie van co-existent van genetisch gemodificeerde gewassen (GGG) met conventionele gewassen en biologische gewassen is door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd en wordt in het najaar van 2007 ingediend in het Vlaams Parlement. De bedoeling is op het niveau van de landbouwer de keuzevrijheid te bewaren tussen GGG's aan de ene kant en conventionele en biologische gewassen aan de andere kant. Het voorontwerp bevat daarom maatregelen om vermenging te voorkomen en een schadevergoedingsregeling voor het geval zich toch vermenging voordoet.

1.7. Groente- en fruitsector

Afsluitend gaat de *minister-president* in op de groente- en fruitsector. Het Europese beleidskader werd recent aangepast waardoor Vlaanderen een nieuwe strategie moet uittekenen waarin de verschillende operationele programma's moeten passen. In deze strategie moet een analyse gemaakt worden van de sterktes en zwaktes van de sectoren en het potentieel van de sector. Objectieven en meetindicatoren moe-

ten worden vastgelegd en met betrekking tot crisispreventie en -management moeten richtlijnen worden opgenomen.

Naast een aangepast Europees beleidskader dienen daartoe eveneens de nodige Vlaamse besluiten te worden opgesteld tegen midden 2008 zodat de erkende telersverenigingen hun lopende programma's kunnen aanpassen en nieuwe programma's kunnen voorleggen voor 15 september 2008. Dat alles moet de Vlaamse groente- en fruitsector die op Europees niveau aan de top staat, wapenen om zijn positie te handhaven en te versterken.

2. Het Vlaamse visserijbeleid in 2007 en 2008

Ook in het beleidsdomein Zeevisserij wil minister-president *Kris Peeters* de verduurzaming onverminderd voortzetten. Op maandag 12 november 2007 heeft minister-president Peeters overleg gepleegd met de heer Joe Borg, Europees Commissaris bevoegd voor Visserij en Maritieme Zaken als voorbereiding op de Europese Raad voor Landbouw en Visserij van 17 tot 19 december 2007.

De huidige hoge brandstofprijzen en de voorstellen tot aanpassing van de vangstmogelijkheden voor 2008 en de jaren daarna, plaatsen de zeevisserijsector voor grote uitdagingen. De sector moet de rentabiliteit van de vaartuigen garanderen en streven naar het gebruik van duurzame en milieuvriendelijke vistechnieken. Op de Europese Raad voor Landbouw en Visserij van december 2008 zal een beslissing genomen worden over de vangstmogelijkheden.

Daarnaast is het belangrijk dat de visserijsector minder kwetsbaar wordt. Nu is de sector te afhankelijk van een beperkt aantal vissoorten. Onderzoek zal worden gestimuleerd naast initiatieven gericht op differentiatie zoals mari- en aquacultuur, garnalenkweek, nieuwe vissoorten zoals zeebaars enzovoort.

3. Het Vlaamse plattelandsbeleid in 2007 en 2008

Het plattelandsbeleid staat volgens de *minister-president* voor een aantal uitdagingen die echter voortbouwen op de fundamenteën van het Vlaamse plattelandsbeleid waaraan de afgelopen jaren hard is gewerkt. Er werd een eigen administratie en adviesorgaan opgezet: respectievelijk de afdeling Platteland en het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO). Met de provincies is een structurele samenwerking opgestart, verankerd in een samenwerkingsovereenkomst.

In 2008 zal de minister-president werk maken van een integrale beleidsvisie inzake de paardenhouderij. Daarnaast komt er een plattelandsbeleidsplan op Vlaams niveau. De goede ervaringen van ruim drie jaar Vlaams plattelandsbeleid zullen worden gebundeld in een overzichtelijk beleidsplan dat inhoudelijke beleidskeuzes impliceert. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) zal in nauw overleg met de provincies en diverse plattelandsactoren de 'Maand van het Platteland' organiseren om het Vlaamse platteland in 2008 in de kijker te plaatsen.

II. BESPREKING

1. Algemene inleidende beschouwingen

1.1. Over de beleidsbrief

Mevrouw *Tinne Rombouts* vindt de beleidsbrief goed opgebouwd. Het overzicht van het economische belang van de sector noemt zij zeer interessant. Een nieuwe minister leidt tot een andere kijk op de sector en tot andere accenten. Anderzijds is het reeds ingezette beleid niet af. In dat opzicht is de spreekster tevreden dat een aantal zaken wordt afgewerkt. Deze regeerperiode is gestart met vier sleutelbegrippen om de toekomst van de landbouw uit te bouwen: kwaliteit en professionalisering, innovatie, samenwerking en verjonging. Ziet minister-president *Kris Peeters* deze vier sleutelbegrippen nog steeds als de basis voor het toekomstige landbouwbeleid? Over samenwerking vindt mevrouw *Tinne Rombouts* immers niets terug in de beleidsbrief.

Minister-president *Kris Peeters* bevestigt zijn geloof in de vier sleutelbegrippen. Hij is niet van plan die te wijzigen. Ook het derde sleutelbegrip 'samenwerking' blijft een belangrijk element. Het Coöperatief Platform heeft een code voor deugdelijk bestuur voor coöperaties opgesteld. Samenwerking is een belangrijk element dat over het volledige beleid gestimuleerd moet worden. Daar wordt op uiteenlopende momenten aandacht aan besteed: de VLIF-reglementering, de projecten in de glastuinbouw, de recente aanpassing van de melkquotaregeling enzovoort.

De heer *Jos De Meyer* drukt zijn algemene appreciatie uit over de beleidsbrief. Hij noemt het een goed en logisch geordend werkstuk. Het belangrijkste kenmerk van deze beleidsbrief is continuïteit.

De heer *Frans Wymeersch* zegt dat een beleidsbrief vaak een herhaling is van vorige beleidsbrieven of

een momentopname uit de beleidsnota. De meeste zaken zullen in de loop van 2008 behandeld worden.

1.2. Over de landbouw in Vlaanderen, Europa en de wereld anno 2007

De heer *Jos De Meyer* benadrukt dat landbouw een belangrijke economische speler blijft, die voor toegevoegde waarde zorgt. Voorts is de agrovoedingsindustrie verantwoordelijk voor een belangrijk aandeel van de buitenlandse handel. Ook de werkgelegenheid in de landbouwsector is vermeldenswaardig. In een geliberaliseerde Europese markt en wereldmarkt blijven professionaliteit, innovatie, samenwerking en verjonging belangrijk voor de toekomst van de landbouw.

Volgens de heer *Karlos Callens* is de mondialisering de grote uitdaging van de Vlaamse landbouw. De spreker weigert principieel negatief te staan ten opzichte van de mondialisering omdat de Vlaamse landbouw op zijn sterkst staat in marktconforme sectoren. Vlaanderen tekent voor ruim driekwart van de nationale eindproductiewaarde in land- en tuinbouw en voor 71 percent van de toegevoegde waarde. Voor varkens, groenten en fruit bedraagt het Vlaamse aandeel zelfs meer dan 90 percent. Vlaanderen staat het zwakst als het op producten aankomt die Europees de meeste subsidies ontvangen, met name de akkerbouwproducten. Ondanks vele onheilstijdingen over mondialisering is het Belgische agrarische handelssaldo in 2005 verder gestegen. In 2007 staat België zesde in de lijst van 'leading countries of the world export ranking'. Dat zijn hoopgevende feiten die evenwel niet mogen leiden tot zelfgenoegzaamheid. De spreker noemt het een noodzaak dat deze Vlaamse Regering sedert haar aantreden is uitgegaan van het economische belang van de landbouw zonder daarbij sociale, ecologische en andere maatschappelijke uitdagingen zoals ruimtelijke ordening en dierenwelzijn uit het oog te verliezen.

Open Vld steunt het economisch geïnspireerde beleid omdat het landbouwbeleid in 2008 met enkele belangrijke uitdagingen geconfronteerd zal worden. Het stappenplan voor de afbouw van de melkquota en de WTO-besprekingen (Doha-ronde) zijn belangrijk voor een marktconforme landbouw. Vrije wereldhandel impliceert dat gestreden wordt met gelijke wapens en sluit omkaderende maatregelen die excessen tegengaan niet uit. Omdat de Vlaamse landbouw voornamelijk een familiale landbouw is, moeten

beslissingen met een brede impact steeds omkaderd worden en geïmplementeerd worden aan de hand van overgangsregelingen.

Inzake de vrijhandel en de WTO-onderhandelingen, verschilt de heer *Frans Wymeersch* grondig van mening met de heer *Karlos Callens*. Hij is voorstander van maatregelen die de Vlaamse landbouw en landbouwproducten beschermen, eventueel binnen een Europees kader.

De heer *Karlos Callens* vindt het voorts geruststellend dat landbouwers alsmaar beter geschoold zijn. Tegelijk wijst hij erop dat land- en tuinbouw, evenals de visserijsector geconfronteerd worden met de hoge energieprijzen. Enkele subsectoren kampen met nog andere problemen. De varkenssector lijdt onder de hoge voedselprijzen en de lage prijzen voor levende biggen. Blauwtong heeft schade toegebracht in de schapen- en rundersector. In de pluimveesector blijft een latente dreiging van aviaire influenza.

De spreker merkt voorts een blijvende afname van het aantal dieren in de varkenssector. Er wordt veel geïnvesteerd in de varkenssector omdat deze sector aan steeds strengere milieu- en dierenwelzijnsnormen moet voldoen. Deze noodzakelijke investeringen leiden niet tot een productie- en inkomensverhoging. Nochtans wordt deze sector gekenmerkt door een sterk cyclisch karakter. Omdat de varkenssector – voornamelijk de biggenhouderij – in een ernstige crisis verkeert, zijn volgens de spreker maatregelen nodig om kostenbeperkende investeringen te stimuleren (*Hand. VI. Parl. 2007-08, nr. C52*). De spreker vraagt of de minister maatregelen plant die energiezuinige investeringen aanmoedigen in alle landbouwsectoren.

De heer *Karlos Callens* is verheugd met de aandacht van minister-president Kris Peeters voor andere problemen en ontwikkelingen in de landbouwsector. Hij geeft de zorgboerderijen en paardenhouderij als voorbeeld.

Op twee weken tijd is de heer *Frans Wymeersch* op een bijna tragikomische wijze geconfronteerd met de situatie van de Vlaamse landbouw. Enerzijds waren er de vragen om uitleg over de precaire situatie van de Vlaamse varkenssector (*Hand. VI. Parl. 2007-08, nr. C52*). Er is toen gesuggereerd aan het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) te vragen een extra inspanning te leveren ter promotie van varkensvlees. Anderzijds is recent een persbericht

verschenen waarin verkondigd wordt dat vleesproductie nefast is voor de CO₂-uitstoot.

De spreker zegt voorts dat de campagne van 11.11.11 om de Afrikaanse boeren te steunen weinig goeds heeft gedaan voor het imago van de Vlaamse boeren. De indruk werd immers gewekt dat de Vlaamse boer mee verantwoordelijk is voor de situatie waarin de Afrikaanse boeren leven.

De heer Frans Wymeersch merkt op dat de beleidsbrief niets zegt over de rol van de media. De landbouw heeft nog altijd niet het imago dat hij verdient omdat de media hun rol niet willen spelen. Hij vraagt of de minister-president overleg heeft gepleegd met de minister bevoegd voor Media om de Vlaamse landbouw in een objectief daglicht te plaatsen. Dat is volgens de spreker meer waard dan promotiecampagnes. Objectieve informatie over de landbouw zal meer begrip opbrengen bij de consument.

Een ander kenmerk van de Vlaamse landbouwbeleid volgens de heer Frans Wymeersch is dat het niet mag wat het wil en niet kan wat het mag. Het Vlaamse landbouwbeleid dient immers rekening te houden met het Europese en het federale niveau. Het Vlaamse landbouwbeleid kan alleen maar zorgen voor ideale randvoorwaarden.

Het Vlaamse landbouwbeleid zit in een Europees keurslijf. De Vlaamse landbouw moet aan zodanig veel regels voldoen dat het een karikatuur is geworden. “De randvoorwaarden voor de bedrijfstoelageregeling bestaan enerzijds uit normen voor het in goede landbouw- en milieuconditie houden van landbouwgronden en anderzijds uit beheerseisen die voortvloeien uit 19 Europese verordeningen en richtlijnen die betrekking hebben op volksgezondheid, diergezondheid, gezondheid van planten, milieu en dierenwelzijn.” Deze passage uit de beleidsbrief bevestigt de stelling van de spreker dat de boer geen tijd meer heeft om te boeren omdat hij op de hoogte moet zijn van alle regels. Dat is het cruciale probleem van de Vlaamse landbouwer. Hij hoopt dat de minister-president in staat is allianties te sluiten met de andere EU-lidstaten die met dezelfde problemen kampen, om een gezamenlijke strategie uit te stippelen om de Europese landbouwpolitiek te corrigeren. Zonder dergelijke correctie is een leefbare Vlaamse landbouwsector niet haalbaar. Vlaanderen moet daarin een voortrekkersrol spelen.

De heer Frans Wymeersch hoopt dat de huidige minister van Landbouw minder franjes en perceptie tentoon zal spreiden dan zijn voorganger. De harde

reactie van minister-president Kris Peeters op het Europese vangstverbod op schol en kabeljauw was in die zin typerend. De heer *Karlos Callens* merkt in dat verband op dat ‘De Boer en de Tuinder’ vaak als eerste op de hoogte is van het standpunt van de minister-president.

Minister-president *Kris Peeters* is van oordeel dat de landbouw opnieuw sexy is geworden omdat het opnieuw deel uitmaakt van het maatschappelijke debat. Het is het moment om nagels met koppen te slaan. Het is de intentie van de minister-president om samen met de leden van de subcommissie daar werk van te maken.

Minister-president *Kris Peeters* vindt dat de situatie van de Afrikaanse boer terecht onder de aandacht wordt gebracht. Hij is het eens met de heer Frans Wymeersch dat zulks niet ten koste van de Vlaamse boer mag gebeuren. Hij vindt het positief dat 11.11.11 zich voor het eerst bekommert om de landbouw. De solidariteit van de Vlaamse landbouwers en landbouworganisaties met de Afrikaanse landbouw is groot. Het debat over de toestand van de Afrikaanse landbouw is echter een debat op zich, dat een grondige kennis over het specifieke dossier vereist.

Minister-president *Kris Peeters* is het eens met de heer Frans Wymeersch dat Vlaanderen inzake landbouw niet over alle gewenste bevoegdheden beschikt. Hij zal op Europees niveau het nodige doen om in samenspraak met andere lidstaten het Vlaamse standpunt krachtig te laten weerklinken.

Op de opmerking over het negatieve effect van vleesconsumptie, antwoordt de minister-president dat het er op aankomt alles met mate te consumeren. Enkel voor wie de maat niet kan houden, rijzen er problemen.

2. De landbouw in Vlaanderen anno 2007

2.1. Seizoensarbeid

De heer *Karlos Callens* wijst op een aantal problemen met de administratie van de seizoensarbeid. Hij stelt voor het aanwezigheidsregister te vervangen door het gelegenheidsformulier. Het aanwezigheidsformulier kan op dit ogenblik nog niet afgeschaft worden, maar momenteel wordt gezocht naar een alternatief, met name de elektronische teller van de RSZ. Het systeem staat echter nog niet op punt. Omdat dit een federale aangelegenheid is, vraagt de spreker de

minister-president dit probleem aan te kaarten op federaal niveau.

De toeleiding van arbeidskrachten naar de seizoensarbeid is volgens de heer Karlos Callens een probleem. De tuinbouw is een van de sectoren die kampt met knelpuntberoepen. Een deel van het probleem wordt opgevangen met buitenlandse werknemers. In Vlaanderen zijn echter nog altijd zo'n 200.000 officiële werkzoekenden. Minstens een deel daarvan is volgens de spreker inzetbaar in de seizoensarbeid. De VDAB zou in dat verband extra initiatieven moeten nemen.

Studenten mogen tweemaal 23 dagen werken tijdens de vakanties. Omwille van de vereiste soepelheid in land- en tuinbouw stelt de heer Karlos Callens voor de regeling voor studentenarbeid niet langer in dagen maar in uren uit te drukken.

Minister-president *Kris Peeters* antwoordt dat het aanwezigheidsregister een federale aangelegenheid is. Het dossier van de seizoensarbeid wordt binnen de Vlaamse Regering gevolgd door Vlaams minister Marino Keulen. De minister-president zal rekening houden met de suggestie om de regeling voor studenten voortaan in uren in plaats van dagen uit te drukken.

2.2. Verbreding

De heer *Karlos Callens* noemt landbouwverbreding interessant. Er moet worden gezocht naar differentiatie en activiteitsverspreiding. De spreker waarschuwt dat het toerisme in de onderdrukking zou kunnen raken doordat meerdere provincies plattelands-toerisme niet langer als een landbouwbevoegdheid beschouwen. Ook particulieren kunnen daardoor met de steun van de provincie investeren in toeristische faciliteiten op het platteland.

Volgens de beleidsbrief doen in Vlaanderen zo'n 5000 landbouwbedrijven aan verbreding. De heer *Jos De Meyer* verwijst in dat opzicht naar een vraag om uitleg (*Hand.* VI. Parl. 2007-08, nr. C42). Hij vindt het belangrijk de economische betekenis van deze verbreding te kennen, zowel voor de bedrijven als voor de volledige landbouwsector. Op die manier wordt de huidige en toekomstige meerwaarde van de verbreding duidelijk.

Om de land- en tuinbouwsector levensvatbaar te houden, zijn volgens de *Frans Wymeersch* allerhande lapmiddelen nodig zoals toerisme, beheerslandbouw en zorgboerderijen. De spreker benadrukt

dat hij niet lacherig wil doen over deze maatregelen, maar dat ze ver staan van de corebusiness van de landbouw.

Minister-president *Kris Peeters* wijst er in zijn antwoord op dat verbreding een recent fenomeen is in de landbouwsector waardoor er nog onvoldoende feiten en cijfers voorhanden zijn. Daaraan wordt in 2008 verholpen door een uitbreiding van het landbouwmonitoringnetwerk met de verbrede landbouwactiviteiten. Vanaf 2009 zal men daardoor in staat zijn de economische waarde van de verbreding te berekenen.

De provincie West-Vlaanderen heeft in 2005 een studie laten uitvoeren door de UGent over landbouwverbreding in West-Vlaanderen. Die studie toont aan dat een landbouwbedrijf dat een verbrede activiteit uitoefent daar gemiddeld 15 percent van zijn inkomen uit haalt. Uit de studie blijkt ook dat dit percentage sterk schommelt van bedrijf tot bedrijf. De cijfers moeten daarom met de nodige voorzichtigheid behandeld worden. In de meeste bedrijven die aan verbreding doen, levert die activiteit geen tien percent van het totale inkomen op. Voor 15 percent van de verbreders is diversificatie goed voor meer dan 30 percent van het totale inkomen. De verbreding levert in West-Vlaanderen een geschat totaal arbeidsinkomen van 20 tot 25 miljoen euro op, wat overeenkomt met 600 tot 900 arbeidsplaatsen. Het extra inkomen komt de stabiliteit van de sector ten goede en de vitaliteit van de plattelandseconomie. De totale omzet van de verbrede activiteit in de provincie wordt in de studie geschat op een cijfer tussen 100 en 125 miljoen euro op jaarbasis.

De minister-president geeft toe dat 4644 bedrijven een beperkt aantal is. Aan toerisme doen of hoeve-producten verkopen, biedt extra mogelijkheden. De minister-president wil dat aanmoedigen. Hij is echter trots met de prachtige exportpositie die de tuinbouw, de vleessector en de agro-industrie innemen. Hun producten worden wereldwijd gewaardeerd.

Minister-president *Kris Peeters* is niet van plan steun aan toerisme terug te schroeven vanwege eventuele bijkomende steun voor plattelandstoerisme. Hij benadrukt wel dat beide vormen van toerisme waardevol zijn en elkaar niet hoeven te beconcurreren.

2.3. Handelsbalans

De heer *Karlos Callens* vraagt een verklaring voor het feit dat de handelsbalans met Nederland, Litouwen en Ierland negatief is. Hij vraagt tevens of het

mogelijk is deze markten beter te bespelen. Hij suggereert een assertiever marketingstrategie van VLAM. Tsjechië en Polen zijn de belangrijkste Oost-Europese afnemers van Vlaamse producten. Hij vraagt een verklaring voor deze evolutie.

Minister-president *Kris Peeters* schrijft de negatieve handelsbalans met Nederland, Ierland en Litouwen toe aan de economische wetmatigheden. (Zie bijlage 1)

3. Het Vlaamse landbouwbeleid in 2007 en 2008

3.1. 'Health check'

De heer *Karlos Callens* vraagt minister-president *Kris Peeters* de 'Health check' proactief en nauwlettend te volgen om te vermijden dat de Europese Commissie beslissingen neemt zonder rekening te houden met het specifieke karakter van de Vlaamse landbouw.

Zonder vooruit te willen lopen op alle elementen van de 'Health check' verwijst minister-president *Kris Peeters* reeds naar de brief welke in deze aan de bevoegde Europese Commissaris werd bezorgd en waarin onder meer volgende drie bezorgdheden naar voren worden geschoven: de zorgboerderijen, een vlottere generatiewissel en de administratieve vereenvoudiging.

3.2. Melkquota

De heer *Karlos Callens* wijst erop dat de melkquota in 2015 worden afgeschaft. Hij waarschuwt ervoor dat deze operatie niet in het nadeel van Vlaanderen mag uitdraaien. Hij heeft het gevoel dat er niet veel beweging zit in dit dossier. Zal minister-president *Kris Peeters* de plafonds verhogen? Welke timing wordt vooropgesteld? Wordt voorzien in een prijsdaling van het quotum? Wat plant de minister-president voor de jonge starters?

De beleidsbrief meldt volgens mevrouw *Tinne Rombouts* dat het stappenplan voor het melkquotum richting 2015 is afgerond. Een aantal stappen zal jaarlijks evolueren, zoals de plafonds en de melkprijs van het quotumfonds. De spreekster wil vernemen of in 2007 nog stappen zullen worden gezet met het oog op het productiejaar 2008.

De heer *Frans Coussement*, medewerker van minister-president *Peeters*, zegt dat het stappenplan een

beleidsplan en geen decreet is. Het zal voor april 2008 worden omgezet in regeringsbesluiten.

Minister-president *Kris Peeters* antwoordt dat hij het stappenplan voor het melkquotum richting 2015 binnenkort zal voorleggen aan de Vlaamse Regering. Het is de bedoeling dat het gewijzigde reglement vanaf 1 april 2008 ingaat. Intussen wordt overleg gepleegd met de landbouworganisaties over de melkquotaringen. Het idee van de quotaring is gelanceerd door jonge landbouwers. Het is volgens de minister-president een vorm van samenwerking tussen de melkveehouders zonder dat hun quota worden samengevoegd. Europa kan op korte termijn enkele wijzigingen doorvoeren. De minister-president volgt een en ander van heel nabij.

3.3. GMO Groenten en Fruit

De Vlaamse groenten- en fruitsector telt volgens de heer *Karlos Callens* verschillende telersverenigingen. Door de wijziging van de GMO Groenten en Fruit (gemeenschappelijke marktordening) moet tegen midden 2008 een nieuwe Vlaamse strategie opgesteld worden. Wat zijn de doelstellingen? Welke procedure zal gevolgd worden? Welke rol zullen de vijftien telersverenigingen spelen?

De erkende telersverenigingen kunnen de lopende overeenkomst aanpassen aan de nieuwe GMO Groenten en Fruit. Mevrouw *Tinne Rombouts* vraagt of nieuwe telersverenigingen ook in aanmerking kunnen komen.

De GMO-middelen hebben de tuinbouwsector een heel positieve drive gegeven. Anderzijds wordt geregeld gezegd dat de GMO-middelen in een aantal gevallen – bij het overbruggen van een crisis – gedeeltelijk bij de individuele tuinders terecht zouden moeten komen. Mevrouw *Tinne Rombouts* ging er steeds van uit dat zulks onmogelijk was, tot ze vernam dat Nederland het wel doet. Daartegenover staat wel dat Nederland geen VLIF-reglementering heeft. Ze wil weten of er mogelijkheden zijn om een sterker accent op de telers te leggen wat betreft de GMO-middelen.

Minister-president *Kris Peeters* antwoordt dat ook nieuwe telersverenigingen in aanmerking komen voor de nieuwe GMO Groenten en Fruit. Er lopen gesprekken om voortaan een sterker accent te leggen op de telers. De telersverenigingen ontvangen jaarlijks 35 tot 40 miljoen euro. De minister-president benadrukt dat hij deze discussie zonder voorafname wil starten. Een verhoogde aandacht voor de telers is voor de

minister-president vanzelfsprekend. Op 17 december 2007 is een eerste gesprek gepland over de nieuwe beleidsprioriteiten.

De minister-president gaat ervan uit dat crisisbeheer een Europese verplichting wordt. Telersverenigingen kunnen Europese steun krijgen tot 4,1 percent van de omzet van hun organisatie. Wanneer crisisbeheer wordt toegepast is dat plafond 4,6 percent van de omzet. De Vlaamse Regering is zinnens om crisisbeheer op te leggen als een verplicht onderdeel van de operationele programma's.

3.4. Het Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013

3.4.1. Zorgboerderijen

Mevrouw *Tinne Rombouts* wijst erop dat de zorgboerderijen niet meer gesubsidieerd zullen worden met Europese middelen in het kader van het Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013. Ze benadrukt dat de doelstelling om tegen 2013 250 zorgboerderijen te erkennen een belangrijke doelstelling blijft. Ze rekent erop dat Vlaanderen voor het totale budget van één miljoen euro zal zorgen. Ze vraagt de minister-president of dat budget haalbaar is. Moet de begroting daarvoor aangepast worden of is het budget voor plattelandsontwikkeling daarop voorzien?

Uit het antwoord op een schriftelijke vraag, leidt mevrouw *Tinne Rombouts* af dat de zorgboerderijen geëvalueerd zullen worden in het najaar van 2007. In de beleidsbrief is sprake van een evaluatie in 2008 op basis van de opgedane ervaring en op basis van de conclusies van het congres 'Community of Practice Farming for Health'. Ze wil vernemen of het om twee verschillende evaluaties gaat.

Een aantal land- en tuinbouwers hebben volgens mevrouw *Tinne Rombouts* schrik om een zorgboerderij te starten wegens een gebrek aan ervaring of opleiding. Ze vraagt de minister-president te onderzoeken hoe voor extra ondersteuning en begeleiding gezorgd kan worden bij de opstart van een zorgboerderij. Ze verwijst in dit verband naar het kwaliteitshandboek.

Uit het verslag van Groene Zorg blijkt een wijziging in de groep van de zorgvragers. Waar de vraag vroeger uit instellingen kwam, komt die nu ook uit de ambulante sector. Mevrouw *Tinne Rombouts* noemt

dat een positieve evolutie. De begeleiding van de zorgvrager is echter moeilijker in de ambulante sector. Is daarover al overleg gepleegd met de ministers bevoegd voor Welzijn en Onderwijs?

Mevrouw *Els Robeyns* betreurt dat zorgboerderijen niet langer gesteund mogen worden in het kader van het Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013. Ze steunt minister-president *Kris Peeters* in zijn voornemen om er bij de Europese Unie op aan te dringen Europese financiering van deze zinvolle maatregel toch toe te staan. Positief is dat de maatregel in tussentijd volledig met Vlaamse middelen wordt gefinancierd.

De heer *Karlos Callens* zegt dat in Vlaanderen al 200 zorgboerderijen zijn erkend. Hij verwijst ook naar het congres 'Community of Practice Farming for Health'. Tijdens dat congres is een kwaliteitshandboek gepresenteerd. De spreker wil vernemen welke de belangrijkste conclusies zijn van dit congres.

De Europese Commissie heeft volgens minister-president *Kris Peeters* beslist dat de zorgboerderijen niet langer gefinancierd mogen worden met middelen uit het Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013. Als gevolg van deze beslissing zullen de zorgboerderijen in 2007 en 2008 niet langer gesubsidieerd worden door Europa.

In 2006 hebben de zorgboerderijen in totaal 328.814 euro aan subsidies ontvangen. De Vlaamse overheid stond in voor subsidie van 235.093 euro. De Europese subsidie bedroeg 93.814 euro. De minister-president zal voor 2007 en 2008 de nodige middelen vrijmaken om die Europese subsidie te vervangen.

Minister-president *Kris Peeters* zegt voorts dat hij dit dossier zal aankaarten naar aanleiding van de 'Health check' met mogelijks als resultaat dat zorgboerderijen op een bepaald moment opnieuw middelen krijgen uit het Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013. Mocht hij daar niet in slagen, dan zal hij overwegen de huidige lijn door te trekken gezien de steun en het enthousiasme voor dit unieke project.

De heer *Joris Relaes*, kabinetschef van minister-president *Peeters*, zegt dat samen met het steunpunt Groene Zorg een kwaliteitshandboek is opgesteld voor nieuwe zorgboeren.

Voor de conclusies van het congres 'Community of Practice Farming for Health' wordt verwezen naar bijlage 2.

3.4.2. Erosie

Het is mevrouw *Els Robeyns* opgevallen dat minister-president *Kris Peeters* tijdens zijn toelichting niets heeft gezegd over erosiebestrijding. In de beleidsbrief is daar amper iets over terug te vinden. In de beleidsbrief Leefmilieu en Natuurbehoud (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1422/1*) is evenwel een ruime toelichting terug te vinden, met de vermelding dat de beoordeling van het nieuwe Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 cruciaal is voor de beheersovereenkomsten inzake erosiebestrijding. De spreekster gaat ervan uit dat de beleidsbrief Leefmilieu en Natuurbehoud inmiddels achterhaald is door de Europese beslissing. Ze suggereert een meer terughoudende houding ten aanzien van het afsluiten van nieuwe beheersovereenkomsten voor erosiebestrijding. Erosiebestrijding zou in het kader van goede landbouwpraktijken immers ook de norm moeten zijn.

Minister-president *Kris Peeters* bevestigt de veronderstelling van mevrouw *Els Robeyns* over erosiebestrijding. Hij laat nagaan welke mogelijkheden nog open zijn.

3.4.3. Ruraal netwerk

In het kader van het Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 wordt een ruraal netwerk opgericht, dat alle plattelandsorganisaties en overheidsdiensten bijeenbrengt. Mevrouw *Els Robeyns* vraagt wat de verhouding is tussen het rurale netwerk en het interbestuurlijke plattelandsoverleg (IPO). De heer *Karlos Callens* wil vernemen welke timing gevolgd zal worden voor de oprichting van het rurale netwerk.

Het rurale netwerk is volgens minister-president *Kris Peeters* een Europese verplichting en richt zich specifiek op de actoren bezig met en verantwoordelijk voor de uitwerking van het programma voor plattelandsontwikkeling. Het IPO is ruimer. Het rurale netwerk zal worden voorgesteld op de landbouwbeurs Agribex (4 tot 9 december 2007).

3.4.4. Beheersovereenkomsten

In het kader van de beheersovereenkomsten heeft mevrouw *Tinne Rombouts* er al meermaals op aangedrongen landbouwers te waarderen voor het werk dat ze kunnen realiseren op natuurland. De beleidsbrief

vermeldt welke beheersovereenkomsten onder as 2 kunnen vallen. Een aantal valt onder de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). De spreekster wil vernemen of de minister-president mogelijkheden ziet om de vergoeding van de landbouwers in het kader van de beheersovereenkomsten te verhogen.

De heer *Joris Relaes*, kabinetschef van minister-president *Peeters*, antwoordt dat in het Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 de vergoeding voor een aantal beheersovereenkomsten wordt verhoogd. Zo heeft de Europese Commissie ingestemd met de argumenten van de Vlaamse overheid om de vergoeding voor mechanische onkruidbestrijding op te drijven. Voor wat de maatregel 'eiwithoudende gewassen' betreft, werd bereikt dat het plafond van vijf hectare maximum in te zaaien areaal werd afgeschaft. De hectarepremie voor omschakeling op biolandbouw werd dan weer verhoogd. De situatie is voor elke beheersovereenkomst anders. De kabinetschef benadrukt dat tijdens de onderhandelingen met de Europese Commissie wel geprobeerd is om het onderste uit de kan te halen.

3.5. Het Vlaams Landbouw Investeringsfonds (VLIF)

De landbouw als een economisch gegeven benaderen, benadrukt volgens de heer *Karlos Callens* de noodzaak aan investeringen om de toekomst van de landbouw uit te bouwen. Tegelijk wordt van landbouwers een hoge mate van professionalisering verwacht want investeren betekent specialiseren, verbreden en/of diversifiëren.

In dat verband vraagt de heer *Karlos Callens* aandacht voor de jonge landbouwers. Als gevolg van de vergrijzing en de economische evolutie zijn zij aangewezen op schaalvergroting. Dat is volgens de spreker niet evident omdat jonge landbouwers enerzijds het meest geneigd zijn om te investeren maar anderzijds over het minste kapitaal beschikken. In dat verband is de spreker verheugd met de gestegen werkingsmiddelen van het VLIF, met de nadruk die op wetenschappelijk onderzoek wordt gelegd en met de initiatieven om samenwerking te bevorderen.

De heer *Karlos Callens* zegt dat landbouwers vaak in groep machines aankopen. Ze vormen daartoe een landbouw- of machineringsgroep. Hij vraagt of de minister zich al heeft gebogen over de mogelijkheden die deze ontwikkeling biedt. Hoeveel steun geeft het VLIF aan deze groepen? Nog wat die groepen betreft, vraagt

de spreker aandacht voor de overeenkomsten die de landbouwers onderling afsluiten over het gebruik van de machines. Hij vraagt steun voor de organisatie van de machineringsen.

De heer Karlos Callens zegt dat enkel landbouwers op VLIF-steun kunnen rekenen om machines aan te kopen. Loonwerkers kunnen dat niet, maar zijn vragende partij. Indien beslist wordt ook VLIF-steun toe te kennen aan loonwerkers, moet de overheid er volgens de spreker voor zorgen dat de landbouwers indirect kunnen genieten van deze steun. Als de loonwerkerssector gesteund wordt, mogen hun prijzen niet op hetzelfde niveau blijven.

Het VLIF heeft voor de tweede maal een extra financiële injectie gekregen. Mevrouw Tinne Rombouts drukt haar dank daarvoor uit. Ze apprecieert het dat gemaakte beloftes worden nagekomen. De beleidsbrief kondigt een aanpassing van de VLIF-regelgeving aan. De spreekster wil vernemen waaraan men precies denkt en welke thema's in overweging worden genomen.

Er is voorts een nieuw reglementair kader uitgewerkt om een aantal strategische investeringen van agrovoedingsbedrijven te ondersteunen. Mevrouw Tinne Rombouts wil weten aan welke strategische investeringen gedacht wordt. Ze veronderstelt dat een en ander in overleg met de sector gebeurt. Wat zijn de wensen van de sector?

Mevrouw Els Robeyns benadrukt dat het belang van stimulerende maatregelen niet onderschat mag worden. Zonder VLIF-steun zouden bedrijven minder kunnen inspelen op nieuwe noden en vlugger in een niet-levensvatbare situatie terechtkomen. Vandaar dat het goed en belangrijk is dat inspanningen worden geleverd om het VLIF van extra middelen te voorzien. De toenemende budgettaire noden zijn niet alleen het gevolg van een toenemend aantal aanvragen, maar ook van een gestegen investeringsvolume per aanvraag. Door de opwaartse ontwikkeling van het investeringsvolume moet nagedacht worden over de prioriteiten bij VLIF-steunverlening. Worden wijzigingen of nieuwe klemtonen in het vooruitzicht gesteld? Wordt daarover al overlegd met de landbouworganisaties?

De heer Frans Wymeersch juicht de stijging van de VLIF-middelen toe. Hij vraagt net als de heer Callens om de VLIF-middelen ook ter beschikking te stellen van de loonwerkers. Hij verwacht dat deze maatregel ten goede zal komen van de landbouwers die een beroep doen op loonwerkers.

De heer Jos De Meyer drukt zijn appreciatie uit voor de bijkomende VLIF-middelen. Het belang van VLIF voor het economische succes van de landbouw kan niet genoeg benadrukt worden.

Op 30 november 2007 zal minister-president Kris Peeters overleg plegen met de sector over de bijkomende VLIF-middelen. Het resultaat van dit overleg zal de nieuwe aanpak inspireren. Hij wacht het overleg liever af. Hij verwacht eveneens een inbreng van de administratie. De minister-president benadrukt dat het geplande overleg een overleg ten gronde wordt.

Bij de aanpassing van de VLIF-reglementering kan rekening worden gehouden met steun voor strategische investeringen in de agrovoedingsindustrie. De administratie is deze discussie aan het voorbereiden. Men dient daarbij in het achterhoofd te houden dat er een sterke variatie is van sector tot sector. Bovendien moet men zich richten op de Europese wetgeving. Op 23 november 2007 is een eerste overleg gepland met de sector. De minister-president is benieuwd naar de ideeën van de sector ter zake.

De heer Joris Relaes zegt dat in overleg met de sector bepaald zal worden wat strategische investeringen precies zijn. Het zal in de eerste plaats gaan om investeringen als gevolg van nieuwe Europese verplichtingen.

3.6. Biologische landbouw

Mevrouw Tinne Rombouts vindt het een goede zaak dat de extra controlekosten gedeeltelijk worden terugbetaald. De Vlaamse regelgeving gaat immers verder dan de Europese. De biologische landbouw is trots op het feit dat hun lastenboek strenger is dan de Europese norm, maar volgens de spreekster kan dat een balast zijn. Mevrouw Tinne Rombouts wil vernemen of onderzoek is verricht naar de invloed daarvan. Is dat een verklaring voor het uitblijven van succes? Bemoeilijkt dit lastenboek de instap?

Mevrouw Tinne Rombouts verwijst voorts naar de dialoogdag tussen de biologische landbouw en de gangbare landbouw. Ze wil vernemen welke conclusies werden getrokken uit deze studiedag.

Het actieplan voor biolandbouw zal worden herbekeken met het oog op een nieuw actieplan. Dat is nodig omdat de groei van de biologische land- en tuinbouw stagneert. In de andere EU-lidstaten en

buiten Europa is de biologische landbouw wel succesvol. Mevrouw *Els Robeyns* vraagt een verklaring voor deze stagnatie.

Uit een studie blijkt dat de nog beperkte biolandbouw in Vlaanderen niet kan voldoen aan de vraag. Het biologische landbouwareaal maakt in Vlaanderen maar 0,52 percent uit van het totale areaal. Mevrouw *Els Robeyns* vindt het nodig dat de landbouwers overtuigd worden de voordelen van biolandbouw. In die zin kijkt ze uit naar het nieuwe actieplan.

Ook de heer *Karlos Callens* wil vernemen waarom de biologische landbouw niet groeit in Vlaanderen.

Minister-president *Kris Peeters* kondigt een actieplan voor de biolandbouw aan. De voorstellen, analyses en reacties geformuleerd tijdens een discussieplatform met meer dan 100 deelnemers worden geconcretiseerd en verwerkt. Het is de bedoeling dit actieplan af te werken tegen de bioweek gepland in juni 2008. Er wordt een bijkomende inspanning in het vooruitzicht gesteld voor opleiding en vorming. Het lastenboek voor productie in de biolandbouw was als voorbeeld voor Europa bedoeld.

3.7. Jongerenactieplan

De resolutie van 2 mei 2007 (*Parl. St. Vl. Parl. 2006-07, nr. 1109/1*) legt de contouren vast van een actieplan voor jonge landbouwers. De heer *Karlos Callens* vraagt een inventaris van de reeds genomen acties en een vooruitblik op de geplande zaken.

De schenkingsrechten en successierechten op langdurig verpachte goederen zijn verminderd. De heer *Karlos Callens* vraagt wat de budgettaire impact is van deze maatregel.

Mevrouw *Tinne Rombouts* wijst de heer *Callens* erop dat de beleidsbrief een overzicht bevat van de uitvoering van het jongerenactieplan. Ze vestigt voorts de aandacht op het feit dat in de resolutie twee bijkomende punten naar voren worden geschoven: (1) het verloop van de 13 acties uit het actieplan voor jonge landbouwers blijvend controleren, evalueren en indien nodig, bijsturen, en daarnaast aandacht hebben voor nieuwe acties indien de vraag ontstaat en (2) jonge land- en tuinbouwers actief betrekken bij de totstandkoming van nieuwe regelgeving en beleidskeuzes en op regelmatige basis overleggen. Mevrouw *Tinne Rombouts* wil vernemen of overleg

wordt gepleegd met jongeren over nieuwe acties. Hoe worden ze betrokken bij de beleidskeuzes?

Minister-president *Kris Peeters* benadrukt dat hard is gewerkt aan het jongerenactieplan. Op 19 november 2007 heeft hij contact gehad met jonge landbouwers om te vernemen met welke problemen zij kampen. De jonge boeren werken hard aan acties in verband met de overdracht van oudere op jongere boeren. De cruciale vraag is hoe de oudere boeren zullen reageren op deze voorstellen.

Minister-president *Kris Peeters* wijst erop dat een vermindering van schenkingsrechten en successierechten op langdurig verpachte goederen een voorstel is uit het jongerenactieplan. Dat voorstel is uit budgettaire overwegingen nog niet gerealiseerd. In een arrest van het Europees Hof van Justitie wordt de werkgelegenheidsvoorwaarde verworpen. Dit arrest geldt evenwel voor alle ondernemingen.

3.8. Glastuinbouw

De heer *Karlos Callens* noemt de glastuinbouw een belangrijke subsector, die gebukt gaat onder hoge energieprijzen en voor de uitdaging van de ruimtelijke inplanting staat. Positief is dat in 2008 een aantal proefprojecten starten met het oog op de ontwikkeling van duurzame glastuinbouwzones of glastuinbouwbedrijventerreinen. Welke projecten zullen worden opgestart? Welke criteria zullen in acht worden genomen? Glastuinbouwzones mogen er volgens de spreker niet toe leiden dat de andere glastuinbouwteelers geen uitbreidingsmogelijkheden meer krijgen.

In de beleidsbrief wordt clustering naar voren geschoven als de toekomst voor de glastuinbouw. Mevrouw *Tinne Rombouts* herinnert de minister-president aan zijn antwoord op haar vraag om uitleg: clustering mag niet de enige optie zijn (*Hand. Vl. Parl. 2007-08, nr. C28*). De niet geclusterde glastuinbouwbedrijven mogen niet uit het oog verloren worden.

In dat verband wijst de spreekster erop dat bij clustering tussen glastuinbouwbedrijven en industrie gezocht wordt naar alle mogelijke samenwerkingsvormen. Mevrouw *Tinne Rombouts* vraagt of er geen mogelijke samenwerkingsvormen zijn tussen glastuinbouw en landbouw. Ze vraagt of alle mogelijkheden al zijn onderzocht. Zo zou de glastuinbouw warmte kunnen halen uit biogasinstallaties.

Inzake de glastuinbouwzones benadrukt minister-president *Kris Peeters* dat hij opteert voor een en/en-benadering. Het is niet zijn bedoeling voortaan alleen nog te investeren in glastuinbouwzones. Hij zal erop toezien dat bestaande bedrijven ook nog uitbreidingskansen krijgen.

De toewijzing van een aantal glastuinbouwzones is al vergevorderd. Een zone in Oudenburg komt in aanmerking. De minister-president krijgt zowel voorstellen van gemeentebesturen die een glastuinbouwzone willen inrichten, als berichten van gemeentebesturen die absoluut geen glastuinbouwzone wensen op hun grondgebied. Hij wijst erop dat de inplanting ook bepaald wordt door ruimtelijke-orderingsaspecten.

Op de Stokstormhoeve in Deinze-Kruishoutem wordt een biogasinstallatie gecombineerd met een glastuinbouwbedrijf. Op basis van dergelijk project zal gezocht worden naar een algemene praktische aanpak.

3.9. Administratieve vereenvoudiging

De heer *Karlos Callens* vraagt aandacht voor een blijvende administratieve vereenvoudiging. Hij hoopt dat met de eenmalige perceelsregistratie en het e-loket een goede basis is gelegd voor een klantvriendelijke aanpak.

3.10. Streekproducten

Mevrouw *Tinne Rombouts* benadrukt dat het heel belangrijk is dat producten in de winkelrekken in één oogopslag als ‘producten van bij ons’ worden herkend. Dat is niet evident omdat zulks niet geafficheerd mag worden. Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) heeft al een dergelijke actie georganiseerd. VLAM wil maximaal gebruikmaken van Europese middelen. Voorwaarde is wel dat de acties een Europese dimensie krijgen. Volgens de spreker is dat moeilijk combineerbaar met de VLAM-actie ‘Van bij ons’. Ze vraagt hoe minister-president Kris Peeters beide zal combineren. Ze vraagt uitdrukkelijk aandacht te blijven schenken aan de producten ‘van bij ons’.

In de beleidsbrief wordt naar twee websites verwezen: www.streekproducten.be en www.streekproducten.be. Enkel de site www.streekproducten.be werkt.

Mevrouw *Tinne Rombouts* suggereert beide URL's te activeren.

De heer *Karlos Callens* dringt aan op meer door Europa erkende streekproducten. Hij geeft het voorbeeld van Limburgse boekweit of de geuteling uit de Vlaamse Ardennen.

VLAM moet volgens minister-president *Kris Peeters* zo veel mogelijk Europese middelen proberen bijeen te brengen voor de promotie van de streekproducten. Europa is bereid dergelijke campagnes voor 50 procent te cofinancieren. Dat mag volgens de minister niet ten koste gaan van het logo ‘Van bij ons’. Europese cofinanciering sluit de promotie van het logo ‘Van bij ons’ niet uit. VLAM heeft nog geen formele opmerkingen in die zin ontvangen.

De minister-president beaamt dat de lijst van streekproducten toeneemt. Voor wat de suggesties van de heer *Karlos Callens* betreft, wijst de minister-president erop dat er een procedure is om erkend te worden als streekproduct. Potentiële streekproducten dienen aangemeld te worden bij VLAM. De procedure voor een erkenning op Vlaams niveau is korter dan de procedure voor een erkenning op Europees niveau, die zo'n twee jaar duurt.

3.11. Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)

De heer *Jos De Meyer* noemt het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) een uitzonderlijk onderzoeksinstrument voor de Vlaamse landbouwsector. Het ILVO heeft veel mensen in dienst, verzamelt veel kennis en creëert in samenwerking met universiteiten en andere centra heel wat opportuniteiten. Anderzijds heeft de spreker de indruk dat de herstructurering nog verder zou kunnen gaan. Op dit ogenblik zijn drie ministers verantwoordelijk voor het ILVO: minister Geert Bourgeois is verantwoordelijk voor infrastructuur en voor de uitvoering van het masterplan, minister Patricia Ceysens is verantwoordelijk voor wetenschappelijk onderzoek en minister-president Kris Peeters is verantwoordelijk als minister van Landbouw. De spreker vraagt zich af of het niet beter zou zijn dat één minister verantwoordelijk is voor deze instelling om de slagkracht ervan te bewaren.

De aankondiging van minister Dirk Van Mechelen over de hoeveelheid Vlaamse middelen, heeft de heer

Jos De Meyer aangenaam verrast. Hij pleit ervoor om een deeltje van deze middelen te gebruiken om de begroting voor wetenschappelijk onderzoek te indexeren, wat de voorbije jaren niet meer is gebeurd.

De heer *Frans Wymeersch* is zoals iedereen voorstander van meer middelen voor bepaalde sectoren en voor bepaalde facetten binnen deze sectoren. De uitspraak van minister Dirk Van Mechelen over een begrotingsoverschot mag volgens hem echter niet in verband worden gebracht met het feit dat in een bepaalde sector onvoldoende middelen worden geïnvesteerd. Hij vindt dat twee totaal verschillende dossiers op een niet correcte manier door elkaar worden gehaald.

De heer *Jos De Meyer* neemt nota van de grote bezorgdheid van de heer Wymeersch.

Minister-president *Kris Peeters* vindt innovatie en onderzoek ook in de landbouwsector heel belangrijk. Goed en gericht onderzoek is in het belang van de landbouwsector. Hij interpreteert de vragen over het ILVO als vragen naar een efficiëntere en effectievere beleidsmatige aanpak. Hij noemt dat een constante zorg en uitdaging.

3.12. Praktijkcentra

In de plantaardige sector zijn er zeventien praktijkcentra. In de dierlijke sector zijn nog geen erkende praktijkcentra. De doorstroming van praktijkresultaten naar de sectoren is voor de heer *Karlos Callens* een evidentie omdat ze de effectiviteit bepaalt. Hij hoopt dat de minister het besluit van 14 mei 2004 in die zin zal bijsturen. Tevens is het positief dat binnen de dierlijke sector wordt gestreefd naar samenwerking. Het verheugt de spreker dat de bijensector de intentieverklaring heeft onderschreven. In dat verband vraagt de spreker aandacht voor de veroudering van de imkerspopulatie. Is minister-president *Kris Peeters* van plan initiatieven te nemen die de bijen- of hommelmouderij aanmoedigen? Fruitboeren en tuinbouwers hebben immers belang bij een goede bestuiving van hun planten.

Waar de beleidsbrief het heeft over praktijkonderzoek, is wel sprake van samenwerking: "In de dierlijke sector wordt het proces van samenwerking tussen de verschillende proefbedrijven en onderzoeksinstellingen onverdroten verder gezet." Mevrouw *Tinne Rombouts* wil vernemen hoe de samenwerking precies

verloopt. Loopt de samenwerking overal even vlot? Wordt er effectief samengewerkt in de praktijkcentra?

Minister-president *Kris Peeters* zegt dat de samenwerking op het vlak van het dierlijke praktijkonderzoek naar wens verloopt. Er lopen enkele samenwerkingsprojecten tussen de verschillende onderzoekscentra. Een aantal centra hebben samen een dossier ingediend op de oproep voor demonstratieprojecten.

De minister-president deelt de bezorgdheid van de heer Callens over de situatie van de imkers. Hij zal dit dossier ter harte nemen.

3.13. Strategische adviesraden

Het decreet houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1123/1*) bepaalt dat de strategische adviesraad operationeel wordt in 2008. De heer *Karlos Callens* vraagt hoe ver men staat met de uitvoering van dit decreet en of er al kandidaten zijn.

Minister-president *Kris Peeters* antwoordt dat op dit ogenblik wordt gewerkt aan de uitvoeringsbesluiten.

3.14. Biobrandstoffen

Mevrouw *Tinne Rombouts* merkt op dat de beleidsbrief niets zegt over de resolutie betreffende de aanmoediging van de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 174/1*). Ze vraagt naar een stand van zaken.

De stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van deze resolutie wordt als bijlage 3 toegevoegd aan dit verslag.

4. Het Vlaamse visserijbeleid in 2007 en 2008

De heer *Karlos Callens* zegt dat de visserijsector onlangs aan de alarmbel heeft getrokken. Wegens de hoge energieprijzen en de ongunstige prijzen op de veiling loont uitvaren voor heel wat vissers niet meer. Bovendien beperken de Europese quota de vangst systematisch. Quota zijn nodig om de visbestanden te verbeteren, maar zetten de vissers voor een moeilijke evenwichtsoefening. Hij dringt er bij minister-

president Kris Peeters op aan rekening houdend met de mogelijkheden op Vlaams niveau initiatieven te nemen die de nefaste economische gevolgen van de hoge energieprijzen ondervangen. Het is nobel om de resultaten van wetenschappelijk onderzoek een brede praktijktoepassing te laten krijgen, maar wanneer de sector economisch in een crisis verkeert, hebben de vissers daar weinig of geen boodschap aan. In het kader van het Operationeel Programma dat de communautaire steun op basis van de Europese Verordening van 27 juli 2006 (2006/1198/EG) inzake het Europees Visserijfonds is het prioritair dat middelen besteed worden die kunnen leiden tot minder energieverbruik.

Tevens dient de visserijsector volgens de heer Karlos Callens te verbreden en te differentiëren. Hij hoopt dat de uitbouw van aquicultuurprojecten verder zal worden aangemoedigd, en dat VLAM de inspanningen voor de promotie van vis, schaal- en schelpdieren intensifieert. Met betrekking tot het Operationeel Programma vraagt de spreker over hoeveel geld Vlaanderen kan beschikken. Hoever staat men met het opstellen van het operationeel programma en zullen de prioriteiten, rekening houdend met de hoge energieprijzen worden geconcentreerd op minder energieverbruik?

Omdat de ideale vlootsterkte 90 eenheden bedraagt, dient de bestaande vloot nogmaals met tien percent te worden gereduceerd. De heer Karlos Callens vraagt hoe dat geconcretiseerd zal worden. Komt er een bijsturing van het maximaal aantal kilowatt om een concentratieproces van de motorvermogen capaciteit te bewerkstelligen?

De heer Karlos Callens gaat in op de greep van de Nederlandse reders op de Vlaamse vloot. Hij vraagt hoeveel Vlaamse vissersvaartuigen in Nederlandse handen zijn. Wat zijn de vooruitzichten? Zal dat een impact hebben op de aanvoer van vis naar de Vlaamse veilingen en visverwerkende nijverheid?

Inzake quotabeleid zit er volgens de heer Karlos Callens een herziening van het meerjarenplan kabeljauw en een meerjarenplan voor schol en tong aan te komen. De spreker vraagt wat de verwachtingen zijn voor de Vlaamse vissers en welke dalingen verwacht worden.

Minister-president *Kris Peeters* zal zich tijdens de Europese Landbouw en Visserijraad van december over de quotabespreking inzetten om een duurzame

oplossing zowel economisch, ecologisch als sociaal na te streven. Dat in het bijzonder voor de visbestanden die van primordiaal belang zijn. Daarbij is de prioriteit tong, die 50 percent van de omzet vormt in de Belgische visserij.

De voorstellen van de Europese Commissie inzake de totaal toegestane vangsten (TAC) 2008 zijn nog niet bekend. Het is nu al duidelijk dat de Europese Commissie wellicht opnieuw een forse TAC-reductie voor kabeljauw zal voorstellen. Gezien de aanwezigheid van kabeljauw behoorlijk toeneemt heeft de minister-president tijdens zijn overleg met de Europese Commissaris gepleit voor een TAC-verhoging van 15 percent.

Normaliter slaagt België erin om het toegewezen kabeljauwquotum via quotaruil onder lidstaten te verdubbelen. Daar meerdere lidstaten met quotaproblemen worstelen en zelfs visserijen moeten sluiten, is het duidelijk dat het bijruilen van kabeljauw zeer moeilijk en vrijwel onmogelijk wordt. Het lijkt dan ook utopisch om een effectief quotum van meer dan 900 ton te verwachten. Het is nu al duidelijk dat 2008 opnieuw een moeilijk jaar wordt. De manier waarop de toegewezen quota effectief opgevist worden, is Vlaamse bevoegdheid. Dat maakt uiteraard onderwerp uit van overleg met de gehele sector.

De heer *Stefaan Sintobin* vraagt de minister-president wie verantwoordelijk is voor het Belfish-label. In een persbericht over het nieuwe label wordt de vergelijking gemaakt met het Purus-label voor de Vlaamse grijze garnalen. Er wordt voor een Belgisch label gekozen omdat het Vlaamse Purus-label niet werkt over de taal- en landgrens. Het Belfish-label is volgens de spreker in tegenspraak met de VLAM-visie.

Minister-president *Kris Peeters* weet evenmin wie verantwoordelijk is voor het Belfish-label. Hij laat het onderzoeken. Het label is alvast niet door VLAM gelanceerd. Het lastenboek is de minister onbekend. Hij gaat ervan uit dat het label het werk is van de sector zelf en zal dit dossier aankaarten tijdens een overleg met de sector, gepland op 21 november 2008.

5. Het Vlaamse plattelandsbeleid in 2007 en 2008

De heer *Jos De Meyer* noemt de continuïteit in het plattelandsbeleid correct. Opgezette acties moeten verdiept worden. In Vlaanderen dienen zich nog interessante ontwikkelingskansen aan. Een bericht op de

website van Landbouwleven van 19 november 2007 heeft de spreker gefraspeerd. Het persbericht maakt melding van een kritisch rapport van de Europese Rekenkamer over het gebruik van Europese landbouwsubsidies voor het plattellandsbeleid in een aantal andere EU-lidstaten. De spreker maakt melding van dit rapport omdat het ook voor het Vlaamse beleid een waarschuwing kan zijn.

De spreker citeert uit het persbericht: “In het rapport haalde ze – de Europese Rekenkamer – ook enkele ‘perverse neveneffecten’ aan van het Europees landbouwbeleid. Zo zou er Europees ‘landbouwgeld’ gaan naar grote spoorwegmaatschappijen die bewerkte landbouwgronden bezitten (in Groot-Brittannië), of naar gemeenteraden en golfclubs (in Groot-Brittannië en Denemarken) of ook naar paardenmaneges (in Duitsland en Zweden). Een deel van deze kritiek is ook het gevolg van het feit dat in de zogenaamde tweede pijler van het landbouwbeleid, namelijk de plattellandsontwikkeling, bredere steun mogelijk is die nog weinig met een eigenlijke landbouwactiviteit te maken heeft.”

De spreker noemt zichzelf een groot verdediger van het plattellandsbeleid en van voldoende Vlaamse middelen daarvoor. Daarbij moet echter steeds gestreefd worden naar een gezond evenwicht. Overdrijvingen houden steeds een risico in.

De spreker linkt deze vaststelling aan het voorstel van resolutie betreffende gecoördineerde aandacht voor de paardenhouderij in het Vlaamse beleid (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1290/1*). Hij benadrukt dat dit voorstel van resolutie waardevol is, maar rapporten als dat van de Europese Rekenkamer nopen hem ertoe alles tot zijn juiste proporties te herleiden. Aan een resolutie van het Vlaams Parlement moet de Vlaamse Regering zo snel als mogelijk gevolg geven. In dit concrete geval heeft hij echter het gevoel dat men al aan het galopperen is. Hij pleit daarom voor evenwicht en samenwerking tussen sector, administratie, kabinet en parlement. Dat zal ertoe leiden dat men in het zadel blijft wanneer het paard begint te galopperen.

Mevrouw *Els Robeyns* juicht het toe dat minister-president *Kris Peeters* belooft werk te maken van een integrale beleidsvisie inzake de paardenhouderij. Een integrale beleidsvisie heeft raakvlakken met tal van beleidsdomeinen. Ze vraagt of de beleidsbrief geïnterpreteerd mag worden als een engagement van de minister-president om de inbreng van de andere beleidsdomeinen te coördineren.

De heer *Karlos Callens* zegt dat het dossier van de paardenhouderij op dit ogenblik behandeld wordt in de subcommissie, maar inmiddels heeft minister-president *Kris Peeters* een actieplan in het vooruitzicht gesteld. De spreker vraagt of de minister-president al specifieke maatregelen heeft genomen of wacht tot het voorstel van resolutie goedgekeurd is. Hij wil ook vernemen of zijn eventuele maatregelen compatibel zijn met het voorstel van resolutie.

Minister-president *Kris Peeters* zegt op de hoogte te zijn van het rapport van de Europese Rekenkamer. Hij benadrukt dat bijna 90 percent van de middelen voor het Vlaamse Programma voor Plattellandsontwikkeling naar de landbouwers gaat. De resterende middelen worden gebruikt voor algemeen plattellandsbeleid. Deze verhouding is uitzonderlijk in vergelijking met de andere EU-lidstaten. Hij pleit ervoor deze verhouding te bewaren.

Inzake de paardenhouderij, wijst de minister-president erop dat de heer *Ludo Sannen*, een van de indieners van het voorstel van resolutie, dit dossier voor de verkiezingen als prioriteit naar voren heeft geschoven. Bij haar aantreden heeft de huidige Vlaamse Regering daar volgens de minister-president onmiddellijk werk van gemaakt. Daar is ook over gecommuniceerd. Hij gaat er echter van uit dat het beleid ter zake versterkt wordt door samenwerking met alle betrokken partijen. Er resten echter nog maar twee jaar om een beleid uit te werken. De dadendrang is hoog, maar de tijd beperkt.

6. Opmerkingen van het Rekenhof

Afsluitend reageert minister-president *Kris Peeters* op de opmerkingen van het Rekenhof.

De begroting van het EV ILVO zal worden aangepast. In de begroting van het EV ILVO wordt langs de ontvangstenzijde onder de ESR-code 46.4 (Europees Stelsel van Rekeningen) een ontvangst van 2.813.000 euro vanuit het IWT opgenomen (Instituut voor Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie). Dat bedrag omvat een bedrag dat rechtstreeks van het IWT komt, 1.605.000 euro en een bedrag dat via de vzw onrechtstreeks van het IWT komt, 1.208.000 euro. In de aangepaste begroting zal dat worden verdeeld over de ESR-codes 46.4 en 38.4.

In de toelichting bij het programma KD wordt onder de toegewezen ontvangsten 1.113.000 euro opgenomen. In de kredietentabel van de middelenbegroting wordt daarentegen 1.446.000 euro toegewezen. De minister-president zegt dat het bedrag uit de toelichting correct is. In de krediettabel werd bij het KD 16.02 verkeerdelijk het bedrag van het betalingskrediet voor 2007 opgenomen, namelijk 1.343.000 euro. Er wordt een amendement ingediend.

De opmerking over basisallocatie KF 1202 is terecht. De toelichting zal worden aangepast.

7. Moties van aanbeveling

Door mevrouw Tinne Rombouts (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1410/3*) en door de heer Stefaan Sintobin (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1410/2*) wordt een motie van aanbeveling aangekondigd over de beleidsbrief.

III. STEMMING

Het deel Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid van de uitgavenbegroting wordt in een indicatieve stemming aangenomen met 5 stemmen bij 1 onthouding.

BIJLAGE 1:

Handelstekorten met Nederland, Ierland en Litouwen 2006



Handelstekorten met Nederland, Ierland en Litouwen 2006

AMS

Vlaamse Overheid
Beleidsdomein Landbouw en Visserij
Afdeling Monitoring en Studie (AMS)
Ellipsgebouw
Koning Albert II laan 35 bus 40

PROBLEEMSTELLING

In 2006 had België op het vlak van handelsproducten een handelstekort met slechts drie Europese landen: Nederland, Ierland en Litouwen.

Totaal handelssaldo landbouwproducten 2006

PARTNER	STROOM		Saldo
	INVOER	UITVOER	
Frankrijk	5.921.974	6.247.402	325.428
Nederland	5.513.288	5.336.472	-176.816
Duitsland	2.819.182	4.566.719	1.747.537
Italië	783.663	1.071.054	287.391
Verenigd koninkrijk	761.604	2.414.563	1.652.960
Ierland	291.461	245.120	-46.341
Denemarken	225.313	295.647	70.334
Griekenland	92.796	244.429	151.633
Portugal	93.710	157.545	63.835
Spanje	715.137	875.715	160.578
Luxemburg	124.123	627.988	503.865
Zweden	78.128	316.482	238.354
Finland	42.049	131.511	89.463
Oostenrijk	129.069	241.526	112.458
Malta	708	12.650	11.942
Estland	2.926	17.580	14.655
Letland	3.498	17.855	14.357
Litouwen	59.499	38.377	-21.122
Polen	197.315	273.075	75.760
Tsjechië	43.963	153.091	109.128
Slowakije	18.837	31.870	13.033
Hongarije	82.292	117.139	34.847
Slovenië	2.006	23.650	21.644
Cyprus	13.057	31.666	18.609
Intra -EU	18.015.596	23.489.125	5.473.529
Extra-EU	6.369.210	3.993.406	-2.375.804
TOTAAL	24.384.806	27.482.531	3.097.725

Om na te gaan om welke producten het hierbij gaat werd verder ingezoomd op de handel met deze drie landen.

Dit betekent niet dat België voor de producten of sectoren die hieronder vermeld staan met een handelstekort, met andere landen een handelsoverschot heeft (voor die producten of sectoren). Meer zelfs, de negatieve handelssaldo's waarop in dit rapport gefocust worden zijn voor die producten of sectoren misschien ook niet de meest negatieve die België voor die sectoren of producten heeft, maar het zijn wel die handelstekorten die ervoor zorgen dat België met die drie landen een globaal handelstekort heeft in 2006.

Alle cijfers in dit rapport zijn uitgedrukt in 1.000 euro, en zijn berekend door AMS op basis van Eurostat-gegevens.

HANDELSSALDO OP SECTORNIVEAU

		Invoer	Uitvoer	Saldo
Nederland	Akkerbouw	1.779.216	1.721.655	-57.561
	Dierlijke	1.275.113	1.464.598	189.485
	Tuinbouw	1.028.678	902.610	-126.068
	Andere	1074788	904652	-170.136
	Agro-industriële	355.493	342.957	-12.536
Ierland	Akkerbouw	96349,24	72671,2	-23.678
	Dierlijke	166.735	55.295	-111.440
	Tuinbouw	7508,49	36954,42	29.446
	Andere	19417,71	31432,12	12.014
	Agro-industriële	1.451	48.767	47.317
Litouwen	Akkerbouw	1784,78	14561,48	12.777
	Dierlijke	2.044	3.264	1.220
	Tuinbouw	2.416	6.048	3.631
	Andere	3.833	4.234	401
	Agro-industriële	49.421	10.269	-39.151

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het negatieve handelssaldo voor elk van de drie landen te wijten is aan één of meerdere sectoren:

- Nederland:
 - Tuinbouwproducten
 - Andere eetbare producten
 - In mindere mate akkerbouwproducten
- Ierland
 - Dierlijke producten
 - In mindere mate akkerbouwproducten
- Litouwen
 - Agro-industriële producten

In het volgende stuk wordt per land verder gefocust op deze sectoren

HANDELSSALDO NEDERLAND

Voor Nederland zijn de handelstekorten van volgende sectoren verantwoordelijk voor het globale handelstekort:

- Tuinbouwproducten
- Andere eetbare producten
- In mindere mate akkerbouwproducten

1. Tuinbouwproducten

	Invoer	Uitvoer	Saldo
Verse groenten:	238.701	111.580	-127.120
bloemkool:	6.121	1.692	-4.429
andere kolen:	8.987	1.202	-7.785
kropsla:	2.536	2.593	57
witloof:	13.720	3.579	-10.141
uien:	22.948	3.389	-19.560
erwten:	5.848	1.182	-4.667
bonen:	16.130	16.064	-66
wortelen en rapen:	30.398	3.078	-27.320
schorseneren en andere wortelen:	7.081	1.397	-5.684
prei:	3.399	6.916	3.517
asperges:	7.201	1.483	-5.719
tomaten:	30.296	21.673	-8.624
augurken:	90	9	-80
selderij:	2.001	376	-1.624
olijven en kappen:	50	4	-46
overige:	81.894	46.943	-34.951
Aromatische planten:	8.685	6.116	-2.569
Bevroren groenten:	39.836	47.328	7.492
Geconservveerde groenten:	39.997	54.204	14.207
Groentesappen:	3.349	3.250	-99
Olijfolie en bijproducten :	8.319	7.219	-1.100
Andere bereidingen groenten:	60.228	25.909	-34.319
Vers fruit:	164.523	393.894	229.371
zuidvruchten:	32.729	278.741	246.012
citrusvruchten:	33.648	20.629	-13.019
andere vruchten:	1.243	383	-860
perziken:	5.572	968	-4.604
kersen:	2.042	3.082	1.040
pruimen:	2.687	1.475	-1.212
aardbeien:	23.437	15.714	-7.723
druiven:	18.053	8.943	-9.110
appelen:	19.902	33.718	13.816
peren:	12.815	21.817	9.002
andere:	12.395	8.424	-3.972
Noten:	28.468	3.991	-24.477
Bevroren vruchten:	8.423	10.375	1.952
Geconservveerde vruchten:	10.149	19.002	8.852

Jam gelei:	9.379	13.931	4.552
Fruitsappen:	32.011	53.880	21.869
Andere bereidingen van fruit:	21.464	12.691	-8.773
Sierplanten:	291.627	100.533	-191.094
bollen en knollen:	20.902	5.743	-15.158
rhododendrons:	153	2.574	2.422
rozen:	2.328	354	-1.975
kamerplanten:	78.273	6.208	-72.066
overige:	101.348	30.302	-71.046
rozen:	17.109	1.196	-15.913
anjers:	758	146	-612
overige snijbloemen:	54.483	14.976	-39.507
overige sierplanten:	16.273	39.033	22.760
Andere tuinbouwproducten:	63.518	38.708	-24.811
zaaigoed en planten:	35.256	16.502	-18.754
stekken:	5.890	16.008	10.118
boomkwekerijen:	22.372	6.197	-16.175
Totaal tuinbouwproducten en derivaten	1.028.678	902.610	-126.068

Het negatieve handelssaldo in tuinbouwproducten is hoofdzakelijk te wijten aan het handelstekorten van:

- Verse groenten: hierbinnen zijn de sterkste tekorten:
 - Wortelen en rapen
 - Uien
 - Witloof
 - Andere verse groeten
- Sierplanten: hierbinnen zijn de sterkste tekorten:
 - Kamerplanten
 - Overige plantn
 - Bollen en knollen
 - Rozen
 - Overige snijbloemen

2. Andere eetbare producten

	Invoer	Uitvoer	Saldo
Vis:	148.197	242.085	93.888
levend vers en gekoeld:	90.196	148.254	58.058
zoetwatervis:	22.763	69.201	46.438
siervissen:	4.389	183	-4.206
gezouten gedroogd en gerookte vis:	10.058	1.473	-8.586
bereidingen en conserveren van vis:	20.791	22.976	2.184
Schaal en weekdieren:	227.846	75.150	-152.697
vers bevroren en gezouten:	160.603	62.432	-98.170
bereidingen en conserveren:	67.244	12.718	-54.526
Andere zeeproducten en derivaten:	5.875	10.117	4.242
vismeel:	1.407	3	-1.404
visvetten en oliën:	3.095	5.256	2.161
overige:	1.373	4.858	3.485
Oliën en vetten niet elders genoemd:	91.430	66.520	-24.910
margarine en spijsvetten:	84.441	54.044	-30.397
overige:	6.989	12.476	5.487
Veevoeders:	328.589	73.157	-255.432

Dranken:	171.918	381.284	209.365
water en limonade:	60.756	196.504	135.748
bier:	40.043	128.153	88.110
wijn:	24.351	32.376	8.025
andere gegiste dranken:	4.526	4.568	42
alcohol:	42.243	19.683	-22.560
Producten niet elders genoemd :	100.933	56.340	-44.593
gedenatureerde alcohol:	2.144	4.970	2.826
azijn:	1.912	77	-1.835
gist:	2.669	1.361	-1.307
overige:	94.208	49.931	-44.277
Totaal andere producten en derivaten	1.074.788	904.652	-170.136

Het handelstekort binnen de andere eetbare producten is hoofdzakelijk te wijten aan het negatieve saldo van:

- Schaal- en weekdieren (zowel vers, bevroren, gezouten als bereidingen)
- Veevoeders

3. Akkerbouwproducten

	Invoer	Uitvoer	Saldo
Granen in korrel:	39.750	102.279	62.529
Graanproducten:	291.230	482.139	190.910
Bijproducten van granen:	19.473	19.083	-391
Droge peulvruchten:	10.305	8.037	-2.268
Aardappelen:	118.228	169.057	50.829
Suikerhoudende gewassen:	10.687	5.816	-4.871
Suikerhoudende producten:	124.523	152.885	28.362
Bijproducten van suikerraffinaderij:	7.999	4.705	-3.294
Oliehoudende zaden:	59.190	72.562	13.372
Oliehoudende zaaizaden:	1.890	918	-972
Oliehoudende producten:	454.364	149.503	-304.861
meel en bereidingen:	20.371	13.374	-6.997
olien:	433.994	136.129	-297.865
Oliehoudende bijproducten:	111.854	27.469	-84.385
Overige gewassen:	27.651	107.481	79.829
Afgeleide producten:	502.072	419.722	-82.351
vlas:	3.951	3.149	-802
hop:	5	767	762
tabak:	224.217	137.961	-86.255
cichorei:	1.604	712	-892
voedergewassen:	2.695	198	-2.497
maniok en dergelijke:	560	1.080	520
koffie:	36.357	48.959	12.602
thee mate:	1.890	3.321	1.431
cacao:	223.283	209.325	-13.959
overige:	7.509	14.249	6.739
Totaal akkerbouwproducten en derivaten	1.779.216	1.721.655	-57.561

Het handelstekort in akkerbouwproducten is toe te schrijven aan de tekorten in:

- Oliehoudende producten
- Oliehoudende bijproducten
- Afgeleide producten (voornamelijk tabak en cacao)

HANDELSBALDO IERLAND

Voor Ierland zijn de handelstekorten van volgende sectoren verantwoordelijk voor het globale handelstekort:

- Dierlijke producten
- In mindere mate akkerbouwproducten

Dierlijke producten

	Invoer	Uitvoer	Saldo
Fokdieren:	58	194	136
Slacht- en gebruiksdieren:	759	167	-592
Vers vlees:	36.066	19.861	-16.205
kalveren en runderen:	25.298	1.057	-24.241
varkens:	103	5.628	5.525
schapen en geiten:	8.521	52	-8.469
kippen:	680	12.374	11.694
andere vlees:	48	691	643
slachtafval:	1.415	59	-1.356
Gedroogd en gerookt vlees:	0	99	99
Bereidingen:	1.894	7.445	5.550
Eieren:	0	16	16
Zuivelproducten:	117.261	25.223	-92.038
yoghurt:	19	722	703
melkdranken:	0	1.540	1.540
room:	7	546	538
bereidingen:	973	13.423	12.450
volle melk poeder:	6.281	20	-6.261
magere melk poeder:	10.085	228	-9.857
kondensmelk :	0	320	320
boter en melkvet:	83.644	807	-82.836
kaas :	16.171	7.454	-8.717
smeltkaas:	82	164	82
Bijenhonig:	9	120	111
Andere dierlijke producten:	10.688	2.171	-8.517
diervetten:	2.817	272	-2.544
huiden en pelterijen:	6.579	0	-6.579
wol haar en pluimen:	21	1.646	1.625
overige:	1.271	253	-1.018
Totaal dierlijke producten en derivaten	166.735	55.295	-111.440

Het handelstekort met Ierland in dierlijke producten is te wijten aan een negatief saldo van:

- Zuivelproducten:
 - Boter en melkvet
 - In mindere mate:
 - Magere melkpoeder
 - Kaas
 - Volle melkpoeder

- Vers vlees
 - Kalveren en runderen
 - In mindere mate: schapen en geiten
- Andere dierlijke producten
 - Huiden en pelderijen
 - Diervetten

Akkerbouwproducten

	Invoer	Uitvoer	Saldo
Granen in korrel:	3	3.672	3.669
Graanproducten:	571	14.573	14.002
Bijproducten van granen:	0	0	0
Droge peulvruchten:	0	824	824
Aardappelen:	1	20.194	20.193
Suikerhoudende gewassen:	0	0	0
Suikerhoudende producten:	4.447	3.694	-753
andere suikers en stropen:	10	116	106
suikerwerk zonder cacao:	800	213	-587
vaste biet en rietsuiker:	3.637	3.365	-272
Bijproducten van suikerraffinaderij:	0	0	0
Oliehoudende zaden:	0	19	19
Oliehoudende zaaizaden:	0	0	0
Oliehoudende producten:	6.482	15.709	9.227
Oliehoudende bijproducten:	0	4.556	4.556
Overige gewassen :	15	215	200
Afgeleide producten:	84.830	9.214	-75.615
vlas:	0	27	27
hop:	0	0	0
tabak:	81.923	16	-81.907
cichorei:	0	0	0
voedergewassen:	0	2	2
maniok en dergelijke:	0	1	1
koffie:	385	39	-346
thee mate:	2.442	176	-2.266
cacao:	43	8.888	8.845
overige:	36	66	30
Totaal akkerbouwproducten en derivaten	96.349	72.671	-23.678

Het handelstekort met Ierland op het vlak van akkerbouwproducten is volledig toe te schrijven aan de invoer van tabak.

HANDELSALDO LITOUWEN

Voor Litouwen is het handelstekort van volgende agro-industriële producten verantwoordelijk voor het globale handelstekort.

Agro-industriële producten

	Invoer	Uitvoer	Saldo
Meststoffen:	48.465	309	-48.156
Stikstofhoudende:	46.429	0	-46.429
- nitraten :	0	0	0
- sulfaten :	0	0	0
- ureum :	0	0	0
- andere stikstofhoudende :	46.429	0	-46.429
Fosfaat houdende:	0	0	0
- superfosfaat:	0	0	0
- metaalfosfaat:	0	0	0
- andere fosfaathoudende:	0	0	0
Kali houdende:	12	0	-12
- kaliumchloride:	0	0	0
- kaliumsulfaat:	12	0	-12
- andere kalihoudende:	0	0	0
Samengestelde meststoffen:	0	14	14
Andere meststoffen:	2.024	295	-1.729
Bestrijdingsmiddelen:	938	3.996	3.058
Landbouwmaterieel:	17	5.964	5.947
motoculteurs:	0	0	0
landbouwtrekkers:	0	0	0
werktuigen en materieel:	17	5.964	5.947
koorden en touwen:	0	0	0
Totaal agro-industriële producten:	49.421	10.269	-39.151

Het handelstekort van agro-industriële producten met Litouwen is volledig te wijten aan de invoer van stikstofhoudende meststoffen.

BIJLAGE 2:

Congres 'Farming for Health', 7-9 november 2007

Congres ' Farming for Health' 7-9/11/2007

Aan het driedaags congres namen in totaal 16 landen deel. Ongeveer 100 deelnemers waren gedurende de 3 dagen aanwezig. De deelnemers hebben in de week na het congres een evaluatieformulier toegestuurd gekregen (zie hieronder). Aan de hand daarvan zal tegen eind 2007 een definitieve evaluatie opgemaakt worden.

Enkele algemene indrukken na het congres:

- Indien er in de andere Europese landen een werkingstoelage voorzien wordt voor de zorgboer dan wordt dit betaald vanuit de sociale sector. Enkel in Vlaanderen krijgt de zorgboer een vergoeding vanuit het departement landbouw.
- Een goede samenwerking met het beleid is noodzakelijk. Vlaanderen is hierin een trendsetter.
- Enkel in Vlaanderen zijn er zorgboerderijen met een beperkt aantal zorgvragers. In andere landen loopt dit gemakkelijk op tot meer dan 10 op hetzelfde ogenblik.
- De doelgroepen zijn vaak verschillend. In Noorwegen doen zorgboeren vooral aan kinderopvang.
- Een steunpunt is een must om zorgboeren te begeleiden, maar evenzeer als tussenpartner naar het beleid toe.
- Het volgende congres zal hoogstwaarschijnlijk volgend jaar in Italië doorgaan.



EVALUATION FORM

1. Your **objective** for joining the CoP meeting

a. What was your main objective to join the CoP?

.....

.....

.....

b. Did you reach this objective?

☐ yes

☐ no

2. **Networking** is found to be very important for most of the CoP members. Perhaps you made contacts that may be useful for your work.

a. Have you met people who work on the same issue as yours?

☐ yes

☐ no

b. Did you exchange information on your work and views?

☐ yes

☐ no

c. Did you make some arrangements for cooperation?

☐ yes

☐ no

- d. Have you met people working on other issues than yours, with whom an interesting cooperation might be possible?
☐ yes ☐ no
- e. Did you make interesting contacts with people besides of the professional aspect.
☐ yes ☐ no
- f. Have you met people who have broadened or altered your view on social farming?
☐ yes ☐ no
- g. Was there enough time for networking?
☐ yes ☐ no
3. Another important objective that you all mentioned was gathering **information**. We tried to work this out in plenary lectures, debates and workshops.
- a. Was the time spent on the plenary lectures useful?
☐ yes ☐ no
- b. Was the time spent on the debates useful?
☐ yes ☐ no
- c. Was the time spent on workshops useful?
☐ yes ☐ no
- d. We integrated the paper presentations in the workshops. Was this a feasible method?
☐ yes ☐ no
- e. What was the most interesting lecture and why so?
.....
.....
.....
.....
- f. What was the most interesting workshop and why so?
.....
.....
.....
.....
4. We tried to show you the situation in Flanders by means of three simultaneous excursions.
- a. Did you find this excursion interesting?
☐ yes ☐ no

- b. The excursion was also a perfect moment for networking. Did you have the opportunity to network during the excursion.

☐ yes

☐ no

Comments on the excursions:

.....

.....

.....

5. We spent half a day on the evaluation, the follow-up and the elaboration of the CoP actions. Do you think the meeting is the appropriate forum for:

	1.1. yes	1.2. no
a. An evaluation?	1.3. ☐	1.4. ☐
b. A follow-up?	1.5. ☐	1.6. ☐
c. a further elaboration	1.7. ☐	1.8. ☐

Comments:

.....

.....

.....

6. At last, we would like you to evaluate the organization of the CoP. We tried to find a balance between the different types of information exchange, activities and so on. This made the three days very busy. Can you indicate whether the balance was OK for the following aspects:

	OK	MORE	LESS
3 days CoP meeting	1.9. ☐	1.10. ☐	1.11. ☐
2 half days of plenary lectures	1.12. ☐	1.13. ☐	1.14. ☐
Half a day of workshops	1.15. ☐	1.16. ☐	1.17. ☐
Half a day actions evaluation and elaboration	1.18. ☐	1.19. ☐	1.20. ☐
2 debates	1.21. ☐	1.22. ☐	1.23. ☐

A full day excursion			
	1.24. ☐	1.25. ☐	1.26. ☐

7. Please feel free to add some other information on the CoP meeting you want us to inform about.

.....

.....

.....

.....

BIJLAGE 3:**Resolutie**

betreffende de aanmoediging van de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen
(*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 174/1*)

Vraag om uitleg van Vlaams volksvertegenwoordiger Jos De Meyer aan Dhr Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid over de aanmoediging van de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen
(Hand. VI. Parl., 2007-08, nr. C1)

1. Welke elementen in de intentieverklaring van de rondetafel over biobrandstoffen zijn operationeel?

De intentieverklaring bevatte 20 concrete actiepunten en doelstellingen. Het zou ons te ver leiden om uitvoerig een stand van zaken van elkeen op te sommen, ik beperk me dan ook tot de belangrijkste punten.

Voor wat het regelmatig overleg met de gewestelijke en federale overheden betreft, kan gesteld worden dat dit effectief gebeurt. Hiertoe werden de nodige overlegstructuren in het leven geroepen.

De federale overheid heeft, eveneens zoals werd vooropgesteld, aan verschillende biobrandstofproducenten de nodige productiequota met accijnsverlaging toegekend. Op die manier wordt er voldoende productie gegarandeerd om de Europese doelstellingen voor 2010 (5,75%) te halen. Ook de invoer uit derde landen blijft zo beheersbaar en de binnenlandse industrie krijgt een kans om zich te ontwikkelen. De inmenging met fossiele brandstoffen blijft tot op heden het belangrijkste pijnpunt.

Zoals gevraagd kunnen de industriële partners intussen meedingen voor investeringssteun onder de vorm van de ecologiepremie.

In opdracht van mijn voorganger Yves Leterme en mezelf nog in mijn hoedanigheid als minister van leefmilieu werd in 2006 een potentieelstudie voor biobrandstoffen in Vlaanderen uitgevoerd. Naast verschillende instanties die onderzoek doen naar de kwaliteit en technologische ontwikkeling van eerste-generatie-biobrandstoffen, doet het VITO intussen reeds verschillende jaren onderzoek naar tweede-generatie-biobrandstoffen.

Wat de introductie van het gebruik van Pure Plantaardige Olie betreft kan ik verwijzen naar Collega Van Brempt die reeds heeft laten weten dat de openbare vervoersmaatschappij de Lijn in het najaar 22 bussen op PPO zal laten rijden in Limburg. Nadien volgen er minstens nog 50 bussen.

Met het oog op een verspreide informatieverspreiding, werd via verschillende kanalen gewerkt. Zo zette mijn voorganger een zeer intentieve sensibilisering- en informatiecampagne op het getouw voor Agribex in december 2005. Tezelfdertijd werden er voor de landbouwers 2 brochures gemaakt rond koolzaad en de vermarkting ervan.

Ten slotte zijn biobrandstoffen ook opgenomen in de Vlaamse Strategie voor Duurzame ontwikkeling.

2. Hoeveel vervoersbrandstof in ons land is nu biobrandstof? Welke is de evolutie de voorbije jaren en welke zijn de doelstellingen? Kan Vlaanderen voorzien in de productie van vooropgezette behoeften? Welke plaats heeft Vlaanderen en België in de vergelijking met de Europese landen?

België en Vlaanderen hebben conform aan Richtlijn 2003/30/EG beslist om een minimaal aandeel aan biobrandstoffen en andere hernieuwbare brandstoffen beschikbaar te maken volgens de door de Europese Commissie beoogde streefcijfers, met name 2% voor 2005 met een jaarlijkse verhoging van 0,75% tot 5,75% in 2010.

In 2006 lanceerde de federale overheid, onder meer op vraag van Vlaanderen, een oproep naar de potentiële bedrijven om een erkenning (quota) te bekomen om aan een verminderd accijnzentarief biobrandstoffen te mogen produceren. In oktober 2006 werden de quota toegekend met recht op defiscalisatie.

De erkenning voor biodiesel verloopt in twee fasen, een voorlopige erkenning voor 2007 en een definitieve tot 2013. Voor bio-ethanol geldt de erkenning pas vanaf oktober 2007.

De concrete verdeling heb ik hier bij me (zie bijlage). Voor zover hier interesse in bestaat kan ik deze

aan de collega's verspreiden.

De effectieve productie van biobrandstoffen in België is echter vandaag nog steeds marginaal klein. De eerste productie van bio-ethanol wordt pas in de lente van 2008 verwacht, hoewel de quota reeds geldig zullen zijn vanaf 1 oktober 2007.

Voor pure plantaardige olie (PPO) geldt een volledige accijnsvrijstelling. Hiervoor moet eerst een (federale) erkenning bekomen worden. Tot vandaag heeft slechts één producent deze officiële erkenning ontvangen, anderen zijn nog in procedure.

Van de grote petroleummaatschappijen mengt enkel Total biodiesel met de gewone diesel. Esso en Shell zijn er nog steeds niet klaar voor. Inmenging is immers niet verplicht in België.

Vlaanderen heeft een beperkt landbouwareaal. Het merendeel van de benutte biomassa voor de eerste generatie biobrandstoffen (biodiesel, bio-ethanol en PPO) wordt ingevoerd. Uit de potentieelstudie waarnaar ik reeds verwees bleek dat het sociaal aanvaardbaar potentieel aan energieteelten in Vlaanderen, wordt geschat op iets meer dan 85.000 ha in 2015, wat ongeveer 13% vormt van de cultuurgrond in Vlaanderen.

In vergelijking met bepaalde andere Europese landen staan Vlaanderen/België nog maar in het prille begin. De productie van biobrandstoffen is vandaag geconcentreerd in een beperkt aantal lidstaten: 80% van de hele productie in 2005 van bio-ethanol komt uit Spanje, Zweden, Duitsland en Frankrijk; voor biodiesel zijn dit Duitsland, Frankrijk en Italië.

3. Welke Europese steunmaatregelen aan teelten zijn in Vlaanderen van toepassing bij de productie van alternatieve energie?

Elke Europese landbouwer kan voor energieteelten die op subsidiabele gronden worden geteeld, een extra steun bekomen (bovenop de reguliere toeslagrechten in het kader van de MTR) van maximaal 45 euro per ha.

Voor energieteelten bestond eveneens de mogelijkheid om deze in te zetten op de Europees verplichte braakgelegde gronden en dit zonder verlies van het recht op braakleggingstoelagen. Echter, gelet op de beslissing van de Commissie om de braak voor het eerstvolgende campagnejaar op 0% te brengen, is deze versoepeling intussen zonder voorwerp.

4. Welke maatregelen werden genomen en kunnen we verwachten voor de productie van groene stroom uit biomassa?

De productie van groene stroom wordt financieel gestimuleerd door het systeem van groenestroomcertificaten, de ecologiepremie en de verhoogde investeringsaftrek. Vooral het certificatenstelsel is hier de belangrijkste stimulans. Het systeem van groenestroomcertificaten bestaat uit twee delen: enerzijds uit een certificatenverplichting en anderzijds uit de mogelijkheid tot het bekomen van groenestroomcertificaten.

5. Welke wijzigingen aan de VLIF-reglementering kunnen nog verwacht worden om investeringen op land- en tuinbouwbedrijf van die verband houden met de productie van hernieuwbare energie?

Gezien de toevloed aan dossiers met betrekking tot aanvragen voor investeringen voor energiebesparende technologie (vnl. warmtekraftkoppeling in de glastuinbouw) en hernieuwbare technologie (vnl. zonnecellen) zie ik voorlopig geen redenen om de VLIF-reglementering in deze bijkomend aan te passen.

Meer specifiek met betrekking tot de productie van pure koolzaadolie (ppo) wordt er weliswaar eerder beperkt gebruik gemaakt van de maatregelen ter ondersteuning van de aankoop van persen en de

oprichting van coöperatieven.

6. De administratie om koolzaad zelf te persen en te verkopen is ingewikkeld. Op welke wijze kan hier de administratieve vereenvoudiging ingang vinden?

De beweging naar de teelt van koolzaad en de verwerking ervan tot zuivere koolzaadolie is momenteel inderdaad tot stilstand gekomen in Vlaanderen. Meerdere elementen liggen hiervan aan de basis. In de eerste plaats is er de algemene prijsontwikkeling van de landbouwgrondstoffen en deze van de granen in het bijzonder. De akkerbouwers kiezen dan ook in eerste instantie voor de teelt van wintergranen en korrelmaïs, teelten die ze goed kennen en alvast minder inspanningen vergen dan bijvoorbeeld de teelt van koolzaad.

Rekening houdend met de huidige marktomstandigheden, blijken de administratieve formaliteiten met betrekking tot de erkenning als energieproducent, de garantie om kwaliteit op de markt te leveren en de noodzakelijke accijnsvrijstelling voor de landbouwers op individueel vlak duidelijk een brug te ver om over te schakelen naar dit type van koolzaadteelt. Deelname van de landbouwers in een coöperatieve zou m.i. gedeeltelijk een oplossing kunnen bieden. De administratieve formaliteiten kunnen zo voor de individuele landbouwer beperkt gehouden worden en een stabielere kwaliteit van koolzaadolie kan op de markt afgezet worden.

Indien vanuit de sector bijkomende administratieve versoepelingen worden gevraagd, ben ik bereid om dit met mijn bevoegde federale collega te bekijken.

7. Welke maatregelen mag de landbouwsector, de producenten van biobrandstoffen en de autofabrikanten verwachten om de productie en het gebruik biobrandstoffen verder te stimuleren?

Naast de hierboven uitgelegde maatregelen, is een belangrijk incentive het feit dat de Europese Raad in maart van dit jaar verklaard heeft 10% biobrandstoffen tegen 2020 te willen. België zal deze doelstelling moeten invullen en haar inmengingpercentage verhogen van 5,75% in 2010 naar 10% in 2020.

Biobrandstof	Bedrijf + Locatie	Periode Quotum	Toegekend quotum (miljoen liter)
Biodiesel	Proviron Oostende	01.11.2006 – 30.09.2007	48,32
Biodiesel	Flanders Bio Fuel Gistel	01.11.2006 – 30.09.2007	40,68
Biodiesel	Oleon Ertvelde	01.11.2006 – 30.09.2007	72,00
Biodiesel	NéoChim Félux	01.11.2006 – 30.09.2007	125,00
<i>Biodiesel Totaal België 2006-2007</i>			<i>286,00</i>
Biodiesel	Bioro Gent	01.10.2007 – 30.09.2013	988,50
Biodiesel	Proviron Oostende	01.10.2007 – 30.09.2013	256,80
Biodiesel	Oleon Ertvelde	01.10.2007 – 30.09.2013	384,00
Biodiesel	NéoChim Félux	01.10.2007 – 30.09.2013	649,60
<i>Biodiesel Totaal België 2007-2013</i>			<i>2.278,90</i>
<i>Biodiesel Totaal België 2007-2013 per jaar</i>			<i>379,817</i>
Bio-ethanol	Alco Bio Fuel Gent	01.10.2007 – 30.09.2013	543,50
Bio-ethanol	Tate & Lyle Aalst	01.10.2007 – 30.09.2013	192,00
Bio-ethanol	BioWanze Wanze	01.10.2007 – 30.09.2013	750,00
<i>Bio-ethanol Totaal België</i>			<i>1 485,50</i>
<i>Bio-ethanol Totaal België per jaar</i>			<i>247,583</i>